

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

S. H. Finne-Grønn

Familien Abelsted

FAMILIEN ABELSTED

EN GREN AV
CHRISTIANIA-SLEGTEN LEUCH

GENEALOGISK-PERSONALHISTORISKE
OPLYSNINGER

VED

S. H. FINNE-GRØNN

OSLO 1933

DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI

FORORD

I «Norsk Slektshistorisk Tidsskrift» bind III har undertegnede paavist at familien Abelsted er en agnatisk gren av den gamle Christiania-slekt Leuch, som hittil har været anset utdød i 1825. Grosserer *Wilh. Willumsen* og hans søskende, hvis mor var født Abelsted, har siden ønsket at faa utgit samlet hvad der yderligere kunde forefindes av genealogiske og personalhistoriske oplysninger om familien Abelsted. Efter opdrag er arbeidet utført med det i nuværende publikation meddelte resultat.

Oslo, december 1933.

S. H. Finne-Grønn.

I det genealogiske skema betegner tallene generationerne og bokstaverne generationens medlemmer. Det bemerkes at en del data ikke har kunnet præsteres, fordi vedkommende geistlige arkivalier mangler.

Den gamle Christiania-slekt Leuch har sit navn efter en handelsmand i Oslo Conrad Lauritzen [Leuch], som levet der i 1620'aarene. Han nævnes i 1615 som lagrettesmand, i 1620 blev han mistænkt for jesuitiske sympathier, fordi han en dag hadde sagt til slotspresten at han syntes den katholske religion maatte være meget bra, saasom den var den ældste, og i 1628 fik han en mulkt paa Raadstuen paa 12 rdl. for nogen grovheter mot Margrethe Nielsdatter i hendes logi. Hans første hustru var en datter av den velstaaende handelsmand i Oslo Lauritz Michelsen til Ost i Bærum, som sammen med lagmand Peder Ravn i Stavanger er kjendt for sine spekulationer i «arven» efter sogneprest i Ullensaker hr. Niels Thomassen, som døde barnløs i 1618 og hvis efterladte løse og faste gods de kjøpte i haab om megen vinding. En række processer blev imidlertid følgen av spekulationen og det hele endte med tap og megen skuffelse.¹ Hans anden hustru het Karen, og da han i 1632 fik en søn som blev kaldt Conrad, maa det efter tidens navnskik forutsættes at han er død forinden sønnens fødsel.² Denne søn:

Conrad Conradsen Leuch, f. 1632, blev student, dimittert fra Christiania latinskole, 1651 og døde i 1680 som 5. lektiehører ved samme skole, begr. ^{1/8} i Hellig Trefoldigheds kirke. Med sin hustru Ingeborg Sørensdr.³ havde han fire barn, av hvilke to døde som smaa i 1668 og 1672, datteren Kirsten, f. 1666, som vistnok vokste op, og sønnen:

¹ Herredags-Dombog 1625 og 1628. Afsigtsbog 1628.

² Oplysninger i Lagtingsprotokollen 1615, Domkapitels-protokollen 1622, «Klosterlassen» s. 227, Akershus lensregnsk. 1628. — Hvorfra Conrad Lauritzen skriver sig vites ikke. Han er nok en utlænding, maaske fra Hinlopen, hvor der eksisterte en familie Leuch. En Vibrant Leuch var saaledes borgmester der i begyndelsen af 1700'tallet.

³ Ingeborg Sørensdr. var datter av sorenskriver paa Øvre Romerike Søren Eriksen og Anne Andersdr., en prestedatter fra Spydeberg. Da Anne blev gjengiftet med sorenskriver paa Øvre Romerike Hans Thomasen Holst, kom derigjennem navnet Conrad ind i denne slekt. Ingeborg blev efter Conrad Leuchs død gjengiftet med hr. Jacob Mortensen Heide, sogneprest til Høland fra 1658 til sin død 1673. Se om disse Norsk Personalhist. Tidsskrift 3 s. 224.

Hr. Conrad Conradsen Leuch, døpt ^{24/5} 1670, student, dimittert fra Christiania skole, 1689,¹ og sogneprest ^{15/1} 1707 til Hvalørerne, hvor han døde 1710, begravet ^{16/9}; vistnok ugift.

Paa Bogstad findes det paa side 9 gjengivne smukke renæssance-sølvkrus, som gjennem familierne Leuch, Anker og Wedel Jarlsberg har fulgt godsets eiere led for led til den nuværende godseier Westye Egeberg. Det har Christiania bymerke med aarstallet 1634 og rundt laaget inskriptionen: «Niels Pedersen, Karen Thomasdaater 1640 — Peder Nielsen L[euch], Anne Mortensd. — Morten Leuch, Karen Müller 1702 — Morten Pedersen Leuch 1758.» Det gir saaledes en, senere inskribert, ætledning fra *Niels Pedersen* og *Karen Thomasdatter*, og det vil bemerkes at ingen av disse bærer tilnavnet Leuch, hvilket først tillægges deres søn Peder Nielsen. Da nu denne hadde halvbroren foran nævnte lektiehører Conrad Conradsen Leuch², er det klart at hans mor Karen Thomasdatter er identisk med Conrads mor Karen, og at Peder Nielsen Leuch saaledes har optat navnet efter sin mors første ægtefælle Conrad Lauritzen [Leuch], hvad dengang langtfra var nogen sjeldent foreteelse. Naar kruset er lavet i 1634, er det vistnok til Karen Thomasdatters nye giftermål med Niels Pedersen, hvad ogsaa passer meget vel med at deres søn Peder blev født omkr. 1636. Endelig kan tilføies at Karen Thomasdatter som enke bodde i huset hos Peder Iversen Rosenberg, som var gift med hendes sønnedatter Kirsten Pedersdtr. Leuch.³

Niels Pedersen har hittil kun været et fra sølvkruset kjendt navn; noget kjendskap til hans existens, hvem han var eller hvorfra han skrev sig har ikke foreligget. Det vil imidlertid være rimelig at anta at han er den:

1. **Niels Pedersen Lademager** : lavetmaker paa Akershus, som nævnes i 1640' og 1650'aarene, i hvilke han gjentagne ganger søger sin løn forhøjet. I 1650 hadde han 100 rdl. for sig og en svend og androg statholderen om at faa like løn med lademakeren paa Bohus, nemlig foruten de 100 rdl. frit hus og 4 rdl. i maanedlig tillæg for en svend.⁴ I 1661 eiet han et hus til en værdi av 400 rdl. i den nuværende Nedre Slotsgate, hvor Artilleristalden ligger; og det oplyses at han «tjener under Slottet og har ingen bruk». Han levet til 1675 og blev begravet ^{18/6} ved Gamle Aker, idet Akershus Slotsmenighet dengang hørte sammen med Akers menighet. At Niels Pedersen lademaker er stamfar for denne familie Leuch maa ansees temmelig sikkert, da han er den eneste person i Christiania ved navnet

¹ I Kjøbenhavns Universitets-matrikel er han feilagtig git navnet «Lerche» istedetfor «Leuch».

² Ifl. Alf Collett: «En gammel Christiania-Slægt» s. 35.

³ Oslo Byting ^{16/10} 1713.

⁴ Stath. Extraktprot. s. 141 og 278.

Det Leuch'ske sølvkrus av 1634.

Midt paa forsiden er gravert laurbærgrener omsluttende en oval, hvori en engel holder to skjold med bomerke og christogram. Til begge sider to partier med frugter, blad og ornamenter. Nedentil en by med porter, hus, kirker og trær. En gjengivelse av den hele gravering findes indtat i Grevenor og Kiellands «Guldsmedhaandverket i Oslo og Kristiania», s. 198. Kruset er 24 cm. høit og 13 cm. i diameter, stemplet under bunden med Christiania bymerke, 1634, og med guldsmedmerket H. E. (ukjendt). Det er beskrevet i katalogen for Sølvutstillingen i Kunsthindstrimuseet 1909, s. 1.

Niels Pedersen, som det kan være tale om efter 1648, fra hvilket aar kirkebøkerne er bevaret. Hans hustru, som længe overlevet ham, findes ikke begravet i Christiania, hvilket ogsaa passer meget vel, saasom hun naturlig er begravet ved sin ægtefælles side ved Gamle Aker; men naar det er skeet kan ikke oplyses, fordi kirkebøkerne for Aker og Slottet mangler for aarene 1689 til 1714. Endelig levet ægteparret i ganske enkle kaar: en av dets sønner blev slotstrompeter og en anden skräddersvend; at denne siste arbeidet sig op til rikdom skyldes hans personlige dygtighet og ikke forudsætninger i forældrenes sociale position.¹

Hvorfra Niels Pedersen og hustru skrev sig, vites ikke, men i Oslo lagtingsprotokol for 1614 side 194 antydes at han har faat noget arvegods efter Rolf Lauritzen paa Lom, og er det saa, da har han maaske hat godt og gammelt norsk blod i sine aarer.

Av Niels Pedersen og Karen Thomasdatters barn har hittil kun været kjendt ét:

Peder Nielsen Leuch, født omkring 1636 og død ^{15/3} 1693 i Christiania. Han begyndte som skräddersvend, slog sig siden sammen med Peder Pedersen Müller¹, som ogsaa var skräddersvend, og drog om paa landsbygden med bissekram, som de bar paa ryggen. Handelen lønnet sig saa godt, at de snart maatte skaffe sig hester og efter nogen aar kunde nedsætte sig som handelsborgere i Christiania. Her blev de gjennem trælasthandelen meget formuende mænd.² Idet forøvrig henvises til Alf Collett «En gammel Christiania-Slægt» s. 38, skal her kun nævnes at Leuch i sine to ægteskaper, med *Anne Mortensdatter* og *Alhed Krefting*, hadde 10 barn. Av disse var det kun én søn, stadskaptein *Morten Leuch* til Bogstad, som etterlot mandlig avkom, idet av hans 9 barn to sønner blev gift: *Peder Leuch*, som igjen fik 10 barn, men hvis gren utdøde paa mandssiden i 1768 med sønnen *Morten Leuch* til Bogstad, og *Niels Leuch*, som igjen likeledes fik 10 barn, men hvis mandslinje dog utdøde med den yngste søn, toldbetjent *Paul Leuch*, i 1825. Det har derfor været almindelig antat at slekten Leuch er utdød paa mandssiden i dette aar. Det viser sig imidlertid at saa ikke er tilfældet. *Peder Nielsen Leuch* hadde nemlig en bror:

2. **Morten Nielsen Leuch**, født mellem 1635 og 1638, blev feltstrompeter paa Akershus og som saadan gift ^{4/9} 1662 i Christiania med *Eva Mortensdatter*,

¹ Lademakerne var forøvrig meget velanskrevne civil-militære funktionærer. Lademaker *Niels Pedersen Glastrup*, som kjøpte huset i Nedre Slotsgate efter Niels Pedersen, hadde saaledes en søn *Jørgen Nielsen Lademager*, som blev gift omkr. 1675 med en prestedatter *Anne Olsdtr.*, datter av sogneprest til Gjerdrum hr. *Oluf Evensen* og *Ellen Olsdtr.*, som igjen var datter av sogneprest til Gjerdrum hr. *Oluf Olufsen Grue* og *Karen Christensdtr.* Ellens søster *Karen Olsdtr.* Gjerdrum blev gift med raadmand *Peder Pedersen Müller*, som ogsaa begyndte som skräddersvend og endte som rik handelsmand.

² Hist. Tidsskrift 2. II s. 147.

en [halv]søster av hans bror Peder Nielsen Leuchs hustru Anne Mortensdatter. Hun var dengang barnløs enke efter *Hans Abelsted*, der i 1652 var kommet i tjeneste hos statholder Gregers Krabbe som trompeter med 70 rdl. (ɔ: 1800 kr.) i aarlig løn, senere var felttrompeter paa Akershus og døde 1661 i Kjøbenhavn, 32 aar gammel.¹ Med Eva gjorde Morten et godt parti, idet hendes far var den rike raadmand i Christiania *Morten Lauritzen*, som eiet meget og værdifuldt jordegods, hvad nærmere vil omtales nedenfor. Den brave raadmand fandt vistnok sin værsøns økonomiske kaar noget vel knappe og overlot ham derfor til bruk og bopæl sin gaard Jøssin med Holmen i Asker. Holmen var dengang som senere et betydelig utskibningssted for trælast, en export som i stor stil var raadmandens særdeles indbringende forretning, og derfor ogsaa egnet for gjestgiveri. Et saadant hadde længe været drevet paa Jøssin og fik snart under navnet Ravnsborg et saa bekjendt navn, at det oprindelige gaardsnavn Jøssin forsvandt, og eiendommen fik betegnelsen: Holmen med Ravnsborg. Her anbragte den omsorgsfulde raadmand sin værsøn og skaffet ham ^{19/10} 1663 en kgl. bevilling som privilegert gjestgiver. Halvandet aar senere, ^{2/6} 1665, forlot raadmanden det timelige, og den part av hans jordegods, som tilfaldt Morten Nielsen Leuch paa hans hustrus vegne, bestod i følgende gaarder og gaardparter: Jøssin og Holmen, Store Gui, Berger og Børgen i Asker, samt Mortensrud, Gislerud, Bryn, Hajum og Syltingli i Røken, med en samlet skyld av 5 skippund, $11\frac{1}{2}$ lispund og 2 fjerding salt samt 1 rigsørt.

Morten Leuch har vistnok hat mere interesse for musikken end for gjestgiveri og jordbruk, og er nok saaledes kommet paa en feilagtig hylde i livet. Allerede i 1673 pantsatte han Jøssin med Holmen for 407 rdl. til sin bror Peder Leuch, som i motsætning til Morten var den fødte forretningsmand, og det varte ikke længe forinden han hadde skilt sig av med de fleste øvrige ejendommer. Gjestgiveriet drev han endnu i 1677, da han fik kgl. konfirmation paa privilegiet, men ikke længe efter avgik han ved døden, uten tvil i 1678. Ved Akers ting ^{16/1} 1679 begjærte og fik hans enke Eva Mortensdatter, «boende

¹ Han tilhørte uten nogen tvil den lille musikerfamilie som var knyttet til Christian IV's hof. *Berwart Abelsted*, en tysker, blev i 1593 ansat der som instrumentist, fik i 1601 et hus paa Vandkunsten og nævnes sidste gang i 1627. Hans bror var vistnok *Henning Abelsted*, som først var taarnmand paa Kjøbenhavns slot, blev ansat i 1604 som instrumentist og tok avsked 1622; hadde to sønner, som begge blev hoftrompetere: 1. *Cort Abelsted*, ansat 1620, døde ^{29/4} 1637 efterlatende enke og i ethvertfald sonnen *Henning Cortsen Abelsted*, som blev student i 1654, og 2. *Hans Abelsted*, ansat 1620, blev i aarene 1628–31 brukt som kurer med kgl. brevs Skaper og døde ^{12/1} 1650. En av disse brødre var sikkerlig far til den *Hans Abelsted* som kom til Norge og nævnes ovenfor.

Se Angul Hammerich: «Musiken ved Christian den fjerdes Hof», samt Indkomne Saker til Statholderen, 1652, i Riksarkivet.

paa Jøssin i Holmen», ved tingsvidne bekræftet at «hendes hus, som var vel opbygget til gjestgiveri, var i 1678 av vaadeild nedbrændt og lagt i aske: 3 stuer, 1 kjøkken, 2 kammer, bryggeri og stald, med alt hendes bedste boskap, hvorved hun og hendes mange barn var geraadet i største elendighet. Hun agtet at benytte tingsvidnet til et andragende om frihet for skatter og avgifter i nogen aar saa og om en kristelig medlidende hjelp hos godtfolk». Andragendet blev indvilget, og hun fortsatte driften med bistand av sine to ældste sønner Niels og Hans, den første i gaardsdriften og den siste i gjestgiveriet. For at faa alle gjeldskrav opgjort lot hun holde skifte i boet $\frac{21}{10}$ 1688. Under dette blev i 1689 Jøssin med Holmen «og huset Ravnsborg» utlagt som brukelig pant til Peder Nielsen Leuch for hans krav paa 472 rdl., pantesummen fra 1673 med ubetalte renter. Alt var da forfaldent. For at hindre deling av eiendommen blev det ved tinget i Aker $\frac{27}{5}$ 1689 tinglyst at «gaardparten skal ansees som et hele og ikke skilles». Efter Peder Leuchs død $\frac{15}{3}$ 1693 transporterte hans enke Alhed Krefting og medarvinger dette pantegods til Mortens son Hans, «deres svoger og fætter», som hadde antat navnet efter sin mors første ægtefælle og kaldte sig Hans Abelsted. Allerede $\frac{31}{7}$ 1693 gav denne Alhed Krefting eiendomsskjøte paa Jøssin og Holmen, og dermed var denne gaard gaat ut av familien og over til den rike gren av slekten. Ved det endelige skifteopgjør paa Jøssin $\frac{1}{12}$ 1691 blev der et litet overskud i boet paa 259 rdl.; det var alt som var tilbake av arvelodden etter raadmand Morten Lauritzen. Gjestgiverprivilegiet var imidlertid i behold, og dette vedblev Eva Mortensdatter og hendes son Hans Abelsted at drive, men det gik stadig nedover og efter nogen aars forløp hadde de ikke bare tapt alt de eiet, men sat sig i gjeld, som de trods sine rike slegtninger i Christiania ikke kunde klare. Hans Abelsted brøt da overtvert i 1704. Han indgik kontrakt $\frac{25}{4}$ d. a. med klokkeren Michel Lauritzen, hvorved denne mot aarlig avgift leiet husene paa Holmen og Ravnsborg, skydsbaatene og øltapperiet. Selv denne avgift faldt det besværlig at faa inddrevet, endog for det første aar. Ved tinget i Aker $\frac{7}{3}$ 1705 blev klokkeren dømt til at betale resterende avgift paa 12 rdl., og da blev det noe drøftet hvorvidt klokkerens kontraktkrav paa betaling for at ha rodd Hans Abelsted til byen 17 ganger først skulde godtages til fradrag. Hans Abelsted flyttet til Christiania for at prøve handelen, og hans mor Eva Mortensdatter flyttet til sin ældste son Niels Mortensen, som da var gaardbruker paa Yggeset i Asker, og fulgte ham i 1705 til Søndeled, hvor han da tok bopæl som forvalter ved Egelands jernverk. Og her i hans hus døde hun i 1712 og blev begravet $\frac{18}{7}$ i Søndeled kirke, $81\frac{3}{4}$ aar gammel.

Da raadmand Morten Lauritzen ikke blot er familien Abelsteds kognatiske stamfar, men tillike Christiania-familien Leuchs, og derhos var den som skapte

det solide grundlag for Leuch'ernes økonomiske velmagt, skal her i korte træk meddeles hvad der vites om hans slegt og hans efterladte formue.

Lauritz Mortensen nævnes som borger i Oslo 1615 og 1636, i hvilket siste aar han fik kaution av sin søn, daværende sorenskriver Morten Lauritzen for et laan paa 50 rdl. (ca. 1300 kr.), som han opnaadde hos lagmand Niels Hansen. Denne oplysning gives ved Christiania Byting under 10% 1669. Han er utvilsomt den Lauritz Mortensen, «tilforn boende paa Hoveditangen for Slottet», som i 1649 søkte statholderen om vederlag for den skade av 300 rd., han hadde lidt ved at hans gaard paa Hoveditangen var blit nedrevet i krigstiden av hensyn til fæstningen. Han vilde nu ha nogen hjelp til at bygge ved «Siffuersted strand» (ɔ: Syverstad i Asker), hvor han agtet at holde hus med mat og øl for den reisende. Statholderen fandt imidlertid ingen særlig grund til at imøtekommme hans begjæring, da saa mange som den gang blev befalt at flytte sine hus hadde hat tid nok dertil, «om de det ellers selv hadde villet».¹ — Med sin hustru, som formentlig var en datter av sognekrest til Nannestad hr. Franz Frantzen Flor og Margrethe Olufsdatter, hadde han mindst tre barn: *hr. Frantz Lauritzen Flor*, sognekrest til Nøtterø, *hr. Christopher Lauritzen*, kapellan i Vaaler, og:

Morten Lauritzen, det ældste av barnene, var sorenskriver i Aker og Bærum fra 1626 til 1647, og bodde i denne tid paa sin eiendomsgaard Skaugum. I 1648 blev han slotsfoged paa Akershus og foged i Aker, men fortsatte tillike at være sorenskriver i Vestre Bærum, idet dette distrikt som kannikegods ikke laa under slotsfogden. Som sorenskriver i Vestre Bærum vedblev han til sin død i 1665, men opgav fogedembedet allerede i 1652, da han flyttet til Christiania og her blev raadmand. Under Hannibalsfeiden 1643–45 forstrakte han Kronen med pengelaan mot pant i jordegods, og da statens ved krigens ødelagte finanser ikke tillot gjenløsning av pantene, fik han i 1649 kgl. skjøte paa en række eiendommer, som omfattet det meste av Sørkedalen samt Store Oksenøen paa Fornebolandet. I 1659 laante han Kronen penge paany med det resultat, at han i 1663 atter fik kgl. skjøte paa en række eiendommer i Bærum og Sørkedalen. Samtidig kjøpte han av private en hel del andre gaarder, saa han blev herre over hele Sørkedalen med tilhørende skog og over Lysakerelvens dalføre paa gaarden Voksen nær, med flere sagbruk og utskibningsplass. — Til disse svære affærer maa Morten Lauritzen allerede til en begyndelse ha raadet over nogen formue. Fra faren har han neppe faat den, men med sin *første hustru*, hvis navn ikke kjendes, har han utvilsomt faat midler, og endnu mere med sin *anden hustru*, *Anna Heide*, hvem han ægtes i 1631, thi hun var enke efter den rike lagmand *Jacob Hansen*, som døde 1630 i Christiania og efterlot hende hele sit jordegods, deriblandt

¹ Statholderskabets Extraktprotokol 1649, s. 189.

Bogstad. Selv var Anna Heide, som blev begravet ^{15/7} 1659 i Christiania, av velstandsfolk, idet hendes far var raadmand Peder Johansen Heide fra den lille by av dette navn i Ditmarsken, død ^{1/10} 1623, 43 aar gl. som stamfar for den norske slekt Heide, og moren, Margrethe Christensdatter, var en datter av sogneprest fra ca. 1565 til Strøm (Odal) og senere fra ca. 1575 til Gausdal hr. Christen Eschildsen, hvis hustru var en søster av handelsmand i Oslo Helle Bertelsen. Eschildsønnerne og Hellesønnerne tilhørte det gamle Oslos aristokrati og fik en svær efterslekt i det nye Christiania.

Da raadmand Morten Lauritzen var død ^{2/6} 1665 i sin gaard, nu Kirkegaten 16, i Christiania, og begravet ^{8/6} i Hellig Trefoldigheds kirke, kom hans barn og svigerbarn sammen for at skifte og dele det efterladte vidtløftige bo. De var alle forlængst myndige og besluttet at ordne det hele sig imellem uten at søke skifteret eller specielt beskikkede kommissarier. Det vidner om et særdeles tiltalende forhold mellem alle parter, og uttrykkene i den av dem opsatte skifteakt viser like meget hen til deres barnlige kjærlighet til den avdøde far som til deres indbyrdes hengivenhet, selv om datidens tilbøielighet til en stærkere pointering i saa henseende kan beregnes med et litet fradrag.

Skifteakten, som nu eies av godseier Harald Løvenskiold paa Vækkerø, lyder saaledes:¹

«Wi Effterschreffne Jacob Morthensen Sogneprest til Høelands Præstegield, Christen Engelbretssen, Sogneprest til Uhrschoug, Morthen Nielssen, boendes udj Holmen udj Aschessogn, Peder Nielssen, Borger och Handelssmand udj Christiania och Marthe Morthensdaatter, samptlige Morthen Lauritzsen, Raadmand udj Christiania, hans Børn och Svoger Sønner, kiendis och hermet witterligt giøre for Alle, at effterdj Gud allermechtigste hafuer wed den timelige Død fra denne oende Werden henkaldet til sin ævig Glede och Herliged udj Himlene welbemelte wor k[iere]: Fader nu s[a]ll[ig]: met Gud Morthen Lauritzsen, som scheede den 2 Junji Anno 1665, da hafuer wj, som den sl: Mands effterladte Børn och neste Arffuinger, hans Boe och Formue udj Løssøre och Fastegodtz jndbyrdes udj ald Wenlighed och Forstroelighed : saasom samptlige komne til sine fuldmyndige Aar, och enhuer bequem sit eget at were raadig : jgiennemseet och oss jmellem deelit och byttet udj effterfølgende Maade:

1. Paa Hr. Jacob Morthenssens Lod er falden: Østern och Østern-Setter udj Øster Bærum, schylder aarlig it Schippund Malt och penger en March met Bøxel ofuer halfandet Schippund och den Orth; Rud udj Schidtzmossgogn, schylder aarlig met Bøxel sexten Lissp[un]d Miæl. Noch hafuer Hr. Jacob Morthenssen at tilwige firre Hundrede Rixdr udj wor sl: k: Faders Huus och Gaard udj Christiania.

2. Hr. Christen Engelbretssen er tillagt Wlleren udj Aggers Herrit, schylder aarlig halfandet Schippund Malt; udj Grimsland [? Grimelund] Ødegaard threj March, Fougdelen en March, alt med Bøxel; Ørager, schylder fembten Lisspond

¹ Den gjengives bokstavret, dog uten den meningløst anvendte bruk av store forbokstaver.

Salt met Bøxel ofuer jt Schippund; Hechleberg udj Røgenssogn, schylder aarligen met Bøxel it Schippund och it Lisspond Miæl; Waller udj Øster Bærumb, schylder aarligen Salt halfftrettende Lisspond met fuld Bøxel ofuer it Schippund; Dufuerud och Harrelssruud, som bruges under Waller, schylder en huer met Bøxel Pendinge en half Rixdr.

3. *Morthen Nielssen* er tillagt Giøssen udj Aschessogn och Holmen, schylder aarlig met sin Tilliggelsse, Bøxel och Herlighed thoe Schippund firre Lisspond Salt och Penger en Rixort; udj Berger firre Lisspond Salt; udj Store Guddin en Fierding Salt, udj Børgen en Fierding Salt; [de tre siste:] foruden Bøxel. — Udi Røgenssogn: Morthens Ruud, schylder aarlig jtt Schippund Salt met fuld Bøxel ofuer halfandet Schippund; Gisslerud, schylder aarlig met Bøxel och Herlighed fembten Lisspond Salt; Bryen met Bøxel och Herlighed aarligen it halfft Schippund Salt; I Højen aarligen halfniende Lisspond Salt, j Sylting-Li jtt halfft Schippund Salt, begge [ɔ: de to siste] foruden Bøxel.

4. *Peder Nielssen* er tillagt ald den øfrige Anpart udj wor sl. kiere Faders Huus och Gaard udj Christiania, undtagen de firre Hundrede Rixdr., som Hr. Jacob Morthenssen tilkommer. Item Thuende Hauger uden Woldporten, den ene beliggende imellem M[agiste]r: Jesse Madtzens fôrige Hauge paa den søndre och Abel Thrundssens och Rassmus Søfrensens paa den nordre Side, den anden Hauge westenfor, beliggendes jmellem Laugmanden Wittichind Huses [ɔ: Huus'] Hauge paa den søndre Side och Søfren Lauridzens paa den nordre; item lille Øxenøen udj Østerberumb sampt Joenssrud och tilliggende Saug, schylder aarligen met Bøxel it Schippund Miæl.

5. *Marthe Mortensdaatter* er tillagt Bogstad met underliggende Pindtzlj, schylder aarlig it halfft Schippund Malt, Penger en half Rixdr.; Røe, otte Lisspond Malt och en underliggende Saug; Grinnj, en Fierding Salt met en Saug och Quern Huus; Syndsterøed en half Rixdr. :: Fundengen en half Rdr., Mellem Rud en half Rdr., Soelberg en half Rixdr., Ous och Ousgiorde it halfft Schip[pun]d Salt, Wenner en half Rdr., Hougssetter schoug en half Rdr., Øfre Lysse en Rdr., Strøm halfanden Rixort, Nedre Lysse en half Rdr., Biertnes en half Rdr., Grøtten och Grøtten øde en half Rdr., Ringerige en half Rdr., Westre Stubberud en March, Hadelandtz Schoug en half Rdr. Heggelj Schoug en March, Aarness en March 8 alb[um] :: Altsammen met Bøxel och Herlighed.

Imod ald denne bemelte Tilleg och Deputat paa Marthe Morthensdaatter : Saa och en anseelig Antal Saugdeters item sl. Faders tilstaaende Gield och Fordring hos huem det kunde vere, dissligeste it och andet Hussgeraads Special och foruden lige proqvota met oss andre til sig Annammelsse och Oppebørsel: | hafuer bemelte wor k: Søster Marthe Morthensdaatter indgaaet, samtycht och belofuet at afbetale och clarere ald den Gield wor k: sl: Fader til got Folch met Rette kand findes bortschyldig och holde oss andre Sødschinde for dessen Kraf och Tiltale til noget Udleg aldelis fri och schadessløsse; dog met denne Condition at samme Gield iche ofuergaar den af oss underschrefuen och forseglet Memorials Summam, som sig bedrager Penger trej thusinde fem hundrede førregetiuge och firre Rixdr. søtten Schilling, thj dersom wor sl: k: Faders bortschyldig Gield schulle opstige ofuer bemelte Sum, da Erbiuder och Forplichter wj oss alle femb Sødschinde en huer sin Anpart at contentere och betale.

Och dersom saa scheede : imod Forhaabning : at noget af Jorde Godtzet

formedelst wor sl: Faders Documenters Misshiemmels Schyld blef en eller anden af oss wed Loug och Rett frawunden, da belofuer och tilssiger wj nu at de andre Sødschinde eller deris Arfuinger schal were plichtige til at suare til samme Godtzis Forlisselsse, och en huer proqvota jgien erstatte dem, som Godtzet hafuer mist, hans Schade, saa at enhuer blifuer lige wel beholden.

Anlangendes ellers wor sl:k: Faders Løssøre : foruden det ofuenomrørde udj Marthe Morthensdaatters Deel och Anpart : da hafuer wj det udj femb lige Parter met hin anden schifftet och deelet och huer sin Part til sig annammet, saa at wj derudj met huer andre ere Wenner och wel adtschilde paa alle Sider, och den ene ey hafuer noget den anden derudjnden at tilsuare, undtagen sær Afschedinger, som den ene eller anden met huer andre kand hafue giort och schrifftlig forfattet.

Att dette saaledis som forschrefuit staar er och af en huer af oss u-ryggeligen och u-paalt holdes schal, hafuer wj met undertrychte Signeter och met egne Hender hosstegnede Nafne confirmerit och stadfest, som scheede udj Christiania den 15 Junji Anno 1665.

Jacob Morthenssen
(Segl.) Egen Haand.

Christen Engelbretssen
(Segl.) Egen Haand.

Morthen Nielssen
Egen Haand.

Peder Nielssen
Egen Haand.

Marthe Morthensdaatter
(Segl.) Egen Haand.

Dette at vere en rigtig oc ligeliudende Copie af det oprettet Skiffte imellum os fem Søschende testerer

Jacob Heide Mortensson
(Segl.)

Jens Boalt
(Segl.) Egen Haand.

Christen Rosing
(Segl.)

Peder Nielssen
(Segl.) Egen haand.

Mortten Nilssen lög —»¹

Det vil av skiftebrevet ^{15/6} 1665 fremgaa at raadmand Morten Lauritzens dengang eneste ugifte datter Marthe Mortensdatter fik sig tildelt en forholdsvis betydelig større lod i det faste gods end hendes medarvinger mot at betale farens gjeld paa 3544 rdl. (ca. 85 000 kr.). Allerede den følgende dag, ^{16/6} 1665, overdrog hun hele arvelodden med den paahvilende forpligtelse til svogeren Peder Nielsen Leuch for 4544 rdl., hvorav de 1000 rdl. var kjøpesummen for den hende tilkommende arvepart efter fradrag av gjelden. Denne gjeld betalte Peder Leuch i løpet av de følgende aar. Under ^{6/6} 1673 gir medarvingerne ham fornøden erkjendelse og fraskriver sig sammen med Marthe Mortensdatters nuhavende ægtefælle, Christen Rosing, enhver indsigelse mot hans kjøp av Marthes arvelod i følgende erklæring: ²

¹ Lakseglene viser: Jacob Heides et Janushode mellem bokstaverne I og H, Jens Boalts en halv springende hjort, paa hjelmen duen med oljebladet mellem bokstaverne I og B, Christen Rosings en rose, paa hjelmen en væbnet arm (?), og Peder Nielsen [Leuchs] et kranium over 2 korslagte ben (forkrænkelighetens symbol), derover et flammende hjerte, gjennemboret av to piler, og det hele omskrevet: PEDER NIELSSØN.

² Originalen tilhører godseier Harald Løvenskiold paa Vækkerø.

Fredrik Heide - Jan Brøalt
Mortensdatter
Gjennom
Eri - Sørstafing.
Monte Kiesau
Leij

Jacob Wilesson
Gjennom
Jan Færø

Gjengivelse i naturlig størrelse av underskrifterne paa skiftebrevet av 1665, se s. 16.

Wi wnderschreffne salig *Morthen Lauridtzen* fordumb Raadmand udj Christiania hans Arfuinger, Børn och Svogersønner, giøre hermet witterligt at wj effter welbemelte wor k[iære]: s[a]ll[ig]: Fader hafuer met huer andre indbyrdes fuldbyrdet och til Ende ført it christeligt och kierligt Arfueschiffte baade udj den sl: Mands Løssøre och Fastegodtz och det effter den sl: Mands egen Willje och Forschriffuelsses Anleeding, der hand endnu var j lefuedes Lifue, af huilchet Godtz huer af oss effter den sl: Mands Død sin Anpart strax hafuer til sig annammet och dermet veret wel benøyet, som Schifftebrefuet dat: Christianiæ den 15. Junji Anno 1665 derom gifuer ydermeere Widnissbyrd.

Da for det første effterdj wj andre samptlig Sødschind och Svoegerbrødre idag den 6. Junji Anno 1673, effter grandifuelig Forschning och Effterschiun hafuer øvensiunlig befundet at wor k: Svoger *Peter Nielssen* och elschelig Søster *Anne Morthenssdaatter* effter schriftlig Afsched, oss samptlig jmelleml gifuen och tagen den 15. Junji Anno 1665, hafuer afbetalts och clareret ald den Gield som vor k: sl: Fader *Morthen Lauridtzen* hafuer werit bortschyldig och udj Schifftebrefuet indført in Summa Pendinge thri thussinde femb hundrede førregetiufue och firre Rdr: søtten Schilling, huilchen Summa blef paa Schifftedagen af oss alle samtycht at schulle afclareris och betales af *Martha Morthenssdaatter* effter Schifftebrefuet ydermeere Udvissning och udførliche Forklaring, och det formedelst hendes tildeelte Anpart Jordegodtz fulgte sær Herlighed och Nyte fremfor de andris; men siden tilkom *Peder Nielssen* bemelte Gields Clarering at tilssuare, efftersom hand fornefnte Marthe Morthenssdaatter hendes omschrefne Anpart Jordegodtz hafuer afkiøbt. Da tacher wj hermet wor k: Svoget Peder Nielssen och hans k: Hustrue wor elschelige Søster Anne Morthenssdaatter, at de hafuer saa richtigen och vel met Betaling udførdt til Endelighed den omrørde wor k: sl: Faders Gield de 3544 Rixdr. 17 3. For det andet kiendes jeg *Christen Rossing*, Stads Schrifuer udj Christiania, at efftersom min k: Hustrue *Martha Morthenssdaatter*, førend jeg met hende effter Guds Forsiund er kommen i Echteshab, hafuer hafft Behagelighed met kierlig Raadføring och tidig Raad af de wedkommende, formedelst Thidens vanschelige och forwirrede Leylighed och Tilstand at selge och afhende sin paaløben Anpart Fastegodtz, som bemelte Schiftebref hende tilspecifierer, til wores felles k: Svogetbroder Peder Nielssen for reede Penge itt thusinde Rdr., effter derom jmelleml dennem gjorde och stadfestet Obligations Lydelsse af Dato Christiania den 16 Junji Anno 1665. Da hafuer jeg jdag den 6 Junji Anno 1673 effter forregaaende min k: Hustrue *Martha Morthenssdaatters* Willje, Ja och Samtyche giort richtig Liqvidation met atternefnte min k: Svoget Peder Nielssen och hans k: Hustrue wor elschelig Søster Anne Morthenssdaatter om samme jt thussind Rixdrs Afklarering och endelig Betaling, saa at jeg paa min k: Hustrues Wegne tillige met hende er for offtebe^{ne} hendes Arfuepart udj det faste Jordegotz af Peder Nielssen och hans k: Hustrue wores elschelige Søster Anne Morthenssdaatter wel fornøyet. Och derforre endnu paa ny stadfester bemelte Kiøb och Handling imellem min k: Hustrue *Martha Morthenssdaatter* och woris k: Svogetbroder Peder Nielssen saaledis, at jeg eller min Hustrue *Martha Morthenssdaatter* iche kiendes eller wil kiendes oss eller wores Arfuinger nogen Rett eller Prætention til det udj bemelte Schifftebref Marthe Morthenssdaatter tildeelte Jordegodtz at hafue j nogen Maade, men det at schal were och blifue bemelte Peder Nielssen, hans k: Hustrue Anne Morthenssdaatter och deres Børn och Arfuinger frit och frelst udj alle Maader met lige och slig Rett, som det bemelte

min Hustrue Marthe Morthenssdaatter blef tilschifft och som dermet effter kongelig och andre Schiøder och Brefue følger och følge bør met Rette; for det tredie kiendis wj andre sl: Morthen Lauridtzens Arfuinger, nemlig *Jacob Morthenssen* paa egne Wegne, *Jens Boalt* paa min k: Hustrues Wegne, *Morthen Nielssen* iligemaade paa min k: Hustrues Wegne hermet udj ald Kierlighed at gratulere woris k: Svogerbroder Peder Nielssen och hans k: Hustrue och Arfuinger den offte benefnte Anpart af Martha Morthenssdaatter kiøbte Jordegodtz och beplichter oss paa wore egne och Arfuingers Wegne derudjnden aldrig at wille giøre nogen Indssigelsse, men lade det were och blifue dennem och deres Arfuinger for oss och woes Arfuinger til evindelig Eye; att alt dette som forskrefuet staar saaledis i Sandhed er och u-ryggeligen holdes schal, stadtester wj met woes egne undertegnede Hender och hostrychte Zigneter. Actum Christiania den 6 Junji Anno 1673.

Jacob Heide Mortensson
(Segl.)

Jens Boalt
(Segl.) Egenhaand.

Christen Rosing
(Segl.)

Mortten Nilsen lag

Eua Morttensdaatter

Peder Nielsen Leuch var saaledes nu eier av Bogstad med derunder brukte gaarder og skoger i Aker og Bærum; ved efterhaanden at indløse fra hustruens medarvinger alt det jordgods, de fik efter raadmand Morten Lauritzen, og endelig ved talrike gaardkjøp ellers i distriktet samlet han paa én haand det store eienedomskomplex som strækker sig paa begge sider av Lysakerelven, Bogstadvandet og dettes tilløp like op til Stubdal paa Ringerike. Han blev en mægtig mand, som la grundvolden til sin efterslegts rikdom.

De ovenfor gjengivne aktstykker gir kun de nødtørftigste oplysninger om raadmand Morten Lauritzens arvinger, hvorfor de her skal suppleres med hvad ellers vites om disse. Og det saa meget mere som de maa ha været av 2 ægteskap, hvad der ikke fremgaar av skifteakten av 1665, saasom et saadant forhold var uten betydning, fordi alle barn arvet faren med like ret, om end ikke paa like vilkaar, idet en søn arvet dobbelt saa meget som en datter. Da raadmandens ældste barn, Eva Mortensdatter, blev familien Abelsteds stammor, og det saaledes netop er hendes herkomst interessen samler sig om, skal det her godtgjøres at hun er raadmandens datter av et hittil ukjendt 1ste ægteskap; hendes mors navn kjendes f. t. heller ikke. Da Eva blev begravet i Søndeled ^{31/4} 1712 opgir kirkeboken hendes alder til $81\frac{3}{4}$ år. Hun skulde saaledes være født omkr. november 1630. Imidlertid blev hendes far gift i 1631 med Anna Heide, som da var enke efter den notorisk i 1630 avdøde lagmand Jacob Hansen. Anna kan følgelig ikke være Evas mor. Nu kan indvendes at kirkebokens aldersaar ikke behøver at være riktig anført, men hertil kan for det første svares at den brøk, $\frac{3}{4}$ år, som er tilføjet aldersaaret, netop taler for at opgaven er nøiagtig. Dertil kommer at Evas ældste [halv]bror Jacob var født i 1631, og

det vil dermed være fysisk umulig at de kan være af samme ægteskap — med mindre de var tvillinger! Til denne siste mulighet skal alene bemerkes at Morten Lauritzen hadde været sorenskriver i 4 aar, forinden han i 1631 giftet sig med en enke, hvorfor det er like saa sandsynlig at han har været gift tidligere, som det efter tidens skik er usandsynlig at han skulde forbli ungkar i saavidt mange aar efter at være kommet i et godt embede. Det kan derfor med fuld tryghet forudsættes at Morten Lauritzen har vært gift 2 ganger; han efterlot i 1665 følgende barn: et av 1ste og fire av 2. ægteskap:

- a. *Eva Mortensdatter*, født i novbr. 1630 paa Skaugum i Asker og begravet ^{31/7} 1712 i Søndeled, blev, som foran meddelt, gift ^{4/9} 1662 med daværende felttrompeter paa Akershus *Morten Nielsen Leuch*.
- b. *Hr. Jacob Mortensen Heide*, antok morens tilnavn, født 1631 paa Skaugum, sogneprest til Høland fra 1658 til sin død i 1673.
- c. *Mette Mortensdatter*, blev gift tre ganger, først med *hr. Christen Engebretsen [Skanke]*, sogneprest til Urskog fra 1661 til sin død i 1668, dernæst med *hr. Jens Olsen Boalt*, sogneprest sammested fra 1668 til sin død 1679, og endelig med løitnant *Lauritz Schinkel* (1686).
- d. *Anne Mortensdatter Heide*, født ^{5/8} 1635 paa Skaugum og død ^{8/6} 1684 i Christiania, hvor hun blev gift først ^{30/10} 1653 med kjøbmand paa Bragernes *Peder Madsen Kinck*, og derpaa ^{10/5} 1661 med ovenfor omtalte trælasthandler og godseier *Peder Nielsen Leuch*.
- e. *Marthe Mortensdatter*, død i oktober 1696 i Fron, blev gift først ^{4/10} 1671 i Christiania med byskriver *Christen Clausen Rosing*, begravet ^{22/4} 1675, og derpaa med *hr. Brede Larsen Hammer*, prost og sogneprest til Fron fra 1665 til sin død ^{9/3} 1696.

Det kan synes underlig at Morten Nielsen Leuch maate slite med økonomske vanskeligheter som gjestgiver paa Ravnsborg, naar hans egen bror og hustruens familie levet i betydelig velstand, ja tildels i rikdom, og at hans barn kun med møisommelighet skaffet sig levelig utkomme. Men det maa erindres at Morten arvet omkring 1000 rdl. (ca. 25 000 kr.) med sin hustru, idet det maa forudsættes at værdien av hendes anpart av farens jordegods var like med den som tilfaldt hendes [halv]søster Marthe Mortensdatter. Og hertil kom hendes del av et uten tvil værdifuldt løsøre, som søskenderne delte sig imellem uten at gaa til nogen registrering. Naar det allikevel gik ut med denne velstand, og særlig barnene kunde trængt en haandsrækning av den rike familie, da hadde deres farbror, Peder Leuch, som var den der stod nærmest, forladt det timelige i 1693 og efterladt umyndige barn og en enke, Alhed Krefting, som formentlig ikke har følt sig særlig forpligtet. Det laa heller ikke i tiden,

og mindst til handelsstanden, at ta sig av forretningsmæssig vanskelig stillede slegtninger; det findes der mangfoldige vidnesbyrd om, mens exemplar paa det motsatte er ytterst sjeldne. Det vil derfor være uberettiget heri at søke nogen bevæggrund til at en af Mortens sønner antok navnet Abelsted. I saa henseende fulgte han samme praxis som baade faren og Peder Nielsen Leuch ved at anta navn efter sin mors første ægtefælle.

Morten Nielsen Leuch og hustru Eva Mortensdatter hadde fire barn ilive ved det skifteopgjør, hun lot foreta $\frac{1}{12}$ 1691, [3. a.—3. d.]:

3. a. Niels Mortensen [Leuch], født omkr. 1663 paa Holmen i Asker, hjalp sin mor med gaardsdriften og paatok sig i 1688, da han blev myndig, at være skydsskaffer for den nordre del av Asker sogn for en betaling av 12 sk. av hver fuldgaard og 6 sk. av hver halvgaard. Kontrakten herom blev tinglyst $\frac{2}{10}$ 1688. I 1697 blev han lensmand i Asker efter Niels Christensen, hvad neppe kunde være noget lønsomt ombud, da han æsket tingsvidne $\frac{7}{3}$ 1698 angaaende et litet skogstykke, kaldt «Kongsskogen», som fra gammel tid hadde tilligget bygdelen smændene, «efterdi de ingen anden belønning har nydt saasom lensmandstold eller noget som paa andre steder sædvanlig». Omrent samtidig hadde Niels kjøpt gaarden Yggeset, som dengang var en ganske stor og god eiendom paa 2 skippd. salt, men han fik det meget vanskelig med at klare de dermed forbundne pantobligationer, og av og til kunde han i en knap vending skaffe sig smaalaa mot pussige sikkerheter. Saaledes fik han i 1698 laane 7 rdl. mot pant i sin hustrus fløielskjole. I 1699 blev han forvalter paa Dikemark jernverk, som var anlagt av generalauditør Frantz Henrik Schade i 1697 og i det følgende aar hadde faat driftsprivilegium. Det blev imidlertid av mangel paa kapital en kortvarig herlighet, og privilegiet faldt tilbake til Staten i 1705, fordi tienden ikke var betalt paa seks aar. Schade hadde imidlertid været meget tilfreds med Niels Mortensen og skaffet ham derfor en ny stilling som forvalter paa Egelands jernverk i Gjerstad ved Risør, hvilket netop var anlagt af Schades gode ven Albert Ginheimer. Efter at ha forladt Asker skilte han sig ved Yggeset. Valentin Suhm var kjøper og betalte i 1706 en sum av 238 rdl., men kunde ikke faa skjøte, vistnok fordi der var ugreie med panthaverne, hvorfor han uten videre flyttet ind paa Yggeset og tok gaarden til bruk. Niels Mortensen lot Suhm $\frac{14}{12}$ 1706 varsle til ryddiggjørelse øieblikkelig, og da dette ikke hjalp, stevnet han ham for selvtægt. Ved underrettsdom $\frac{18}{3}$ 1707 endte det med at Niels blev dømt til at tilbakebetale 238 rdl. i samlet sum, i motsat fald fik han finde sig i at Suhm brukte gaarden til betaling skedde. Pengene var imidlertid ikke at opdrive, og gaarden gik dermed ut av hans besiddelse.

Kort efter sin tiltrædelse som forvalter ved Egelands jernverk saa Niels Mortensen sig om efter passende bopæl. Han foretrak at være i nærheten av malmens utskibningssted og kjøpte ved skjøte av $\frac{22}{10}$ 1707 fra tolder Jens Smith i Risør gaarden Store Søndeled i sognet av samme navn, med en aarlig skyld av 3 huder og 3 gjetskind, for 1264 rdl. Skjøtet blev tinglyst paa Strengereid ting $\frac{7}{11}$ næstefter. I 1708 kjøpte han Rød sag, med fri damstok paa Vestre Røds grund, og ved auktionsskjøte av $\frac{5}{7}$ 1708 gaarden Moland med 3 huders skyld, men solgte den igjen $\frac{24}{3}$ 1709 til bønder. Han synes saaledes at ha faat vind i seilene. Som forvalter hadde han en utstrakt myndighet ikke alene over den daglige drift, men ogsaa ved omsætningen av det færdige produkt; han avsluttet saaledes i 1716 med fuld myndighet en leverancekontrakt med Staten paa 1600 rdl., og det paa en tid da de fleste bønder inden verkets circumference nægtet at leve kul. Under saadanne forhold berodde overmaade meget paa forvalterens dygtighed, konduite og retskaffenhet, og disse egenskaper vilde ingen frakjende ham. Imidlertid medførte bøndernes vægring ved at leve kul, at jernverket ret som det var maatte stanse driften, derav fulgte betydelige tap, og da Ginheimer kom op i fortvilede affærer med tildels ansvarsløse og uhæderlige bergverksspekulanter, endte det med at han maatte gaa fra Egelands jernverk i 1723. Imidlertid hadde Niels Mortensen, som paa alle vis ydet ham al mulig bistand og i nedgangstiden hadde maattet pantsætte sit faste gods for selv at kunne existere, set sig om efter en anden stilling. I 1719 reiste han op til Nordmøre, hvor Smølens kobberverk var sat igang, og ved tinget her $\frac{28}{7}$ ventilerte han med almuen om tømmerleverancer til verket, om malmtransport til sjøen m.v. Han forpagtet den bekjendte eiendom Kanestrøm og tilbyr ved tingene i 1720 en del av de godset underliggende gaarder til bortbygsling. Saa stanser det hele op i 1723. Under $\frac{18}{7}$ dette aar blev paa forlangende av Wilhelm Gaas en besiktigelsesforretning holdt paa Kanestrøm over hus, jordegods, skoger etc., og det oplyses da at Gaas som panthaver hadde overtat det hele efter Niels Mortensen, som nu var død. Hvorvidt det blev holdt noget skifte efter ham paa Kanestrøm, hvad al rimelighet taler for, vites ikke, fordi skifteprotokollerne mangler, og nærmere bestemt datum for hans død gives heller ikke, fordi Stangvik kirkebøker for hin tid ikke er i behold. Fra hans hustru, som hadde fulgt ham til Kanestrøm, foreligger imidlertid en skrivelse med nærmere oplysning om tilstanden ved hans død, datert Søndeled 15 juli 1723:

«Jeg fattige Enke, Margrethe sal. Nils Mortensens, maa med Vemodighed desværre give tilkjende, at jeg ikke kan forbinde mig end til Arv eller Gjeld efter min sal. Mands Dødsfald nord for Kanestrøm, beliggende 2 Mile fra Lille Fosen, og førend min Afreise derfra maatte ugjerne af Skifteforvalteren eller

Sorenskriveren [erfare] min sal. Mand deromkring at staa udi en anselig Debet til en og anden, og nu ved min Hjemkomst end ydermere erfarer at Sr. Josten [ɔ: den berygtede bergverks spekulant] tillige med min sal. Mand som Kautionist for den her i Lehnet forhen værende konstituerede foged, nu afdøde Peter Høyer, til vor allern. Konge skal være udi stor Debet, derfor — — fragaar jeg Arv og Gjeld». Ved denne erklæring, som blev tinglyst ved Strengereid ^{19/}₇ 1723, gik tæppet ned for siste akt av et skjebnespil med mangen alvorlig kamp mot livets haarde vilkaar, altid i fortørstningsfuld villighet, men næsten altid i trøstesløs skuffelse. — I have-muren foran Egelands jernverks forvalterbolig er indfældt en række minde-plater av huggen sten. Paa en av dem staar: «Egelands W.: Forvaltere fra 1705 Nils Mortens: fra 1719 Anders Sørens: fra 1736 Laers Winter».

Omkring 1692 blev Niels Mortensen gift i Asker med *Margrethe Hans-datter*, som hadde et tilnavn paa bokstavet B, rimeligvis et gaardnavn fra Asker. Seks sølvskær i deres datters bo hadde inskriptionen N. M., M. B. Hun blev begravet ^{2/}₅ 1724 ved Søndeled, 60 aar og 10 maaneder gammel, og efterlot kun ét barn:

Anne Nielsdatter [Leuch], født omkring 1693 i Asker og gift ^{21/}₇ 1712 paa Søndeled med bruker paa Store Søndeled *Lars Svendsen*, som for sig og hustru fragik arv og gjeld efter hendes far ^{11/}₉ 1723, tinglyst ved Strengereid ^{8/}₁₁ næstefter. Skifte i Lars' dødsbo blev aapnet ^{19/}₁₀ 1724 og sluttet ^{15/}₁ 1725 i Risør, hvor enken tok bopæl. Der blev 140 rdl. tilovers til hende og en datter *Ellen Larsdatter*.

3. b. **Anne Mortensdatter [Leuch]**, vistnok opkaldt efter sin mormor, var som voksen til hjelp i huset hos mosteren Marthe Mortensdatter hr. Brede Hammers i Fron, indtil hun blev gift ^{26/}₂ 1696 i Christiania med *Peter Arnesen*, døpt ^{15/}₆ 1656 sammesteds som søn av Arne Jostsen og Marthe Nielsdatter. De havde en søn *Hans* født i 1696 og tvillingerne *Judithe* og *Marthe* født i 1702, men synes derefter at ha fraflyttet Christiania.
3. c. **Morten Mortensen [Leuch]**, opkaldt efter sin morfar, levet ved morens skifteopgjør i 1691, men sees ikke nævnt senere og er formentlig død tidlig.
3. d. **Hans Mortensen Abelsted**, næstældste barn, født omkring 1664, blev opkaldt efter sin mors 1. ægtefælle *trompeteren Hans Abelsted* paa Akershus og antok siden dennes familienavn.

Hans Abelsted blev meget tidlig sat i barberlære og kom som barbersvend ombord paa et af de orlogsfartøier, som under admiral Nils Juels kommando stak til sjøs i 1676 for at slaas med Svenskerne i Østersjøen. Efter krigens ophør i 1679 vedblev han som skibsbarber paa flåten indtil i januar 1683, da

den nysutnævnte danske envoyé ved det svenske hof, nordmanden Christian Stockfleth engagerte ham som barber og kammertjener. Han fulgte ham til Stockholm og blev i denne tjeneste «nogen aar, hvorpaa han nogen tid derefter», i 1690, «begav sig til sine forfædres gaarder udi Asker, 2 mil fra Christiania, ved navn Jøssin med underliggende plasser Holmen og Ravnsborg, som var et privilegert gjestgiversted, hvor han ved 14 aars tid var bosat og upaaklagelig holdt samme gjestgiveri vedlike. Her tilsatte han sine midler og maatte kvittere stedet og nedsatte sig», 1704, «i Christiania med sine mange smaa barn, hvor han kan drive en liten næring, ingen borger til præjudice, idet han kjøpte av dem vin og andre drikende vare, som han forhandler».

Denne beretning gir Hans Abelsted selv i et andragende til magistraten i Christiania ^{10/10} 1705 om frihet for borgerlig besvær : kommunale ombud, efter at han ^{20/12} 1704 hadde faat borgerskap som vertshusholder. Magistraten avslog imidlertid andragendet ^{12/12} med den motivering, at «Abelsted bruker borgerlig næring, holder det fornemste vertshus og ingen skade har lidt hverken ved ildebrand eller paa sjøen».

Sit vertshus hadde Abelsted i matrikulnr. 174, som svarer til Kirkegaten 10, en stor gaard med 2 grundmurte hvælvede kjældere, 7 ovner, 1 indemuret bryggekjedel paa 3 tønder samt tilliggende kornløkke paa Bymarken, den han kjøpte for 806 rdl. (ca. 16 000 kr.) av handelsmannen Ole Gundersen Gaardmands enke Marthe Madsdatter Berg ved auktionsskjøte av ^{8/4} 1704, tinglyst ^{5/11} 1705. Taxten var 900 rdl., men saa høit vilde ingen by op, hvorfor gaarden blev omvurdert til 800 rdl.

Paa denne tid maa Abelsted ha sittet bra i det, siden han i 1706 stillet sig som en av kautionisterne for foged Lars Larsen Riis paa Romerike og blev akzeptert av Rentekammeret, saasom «han stod sig vel». Denne velstand kan ikke ha været av gammel dato, siden han selv oplyser at ha tilsat sine midler paa gjestgiveriet i Asker, og maa derfor skrive sig fra hustruens side, hvad nedenfor vil nærmere omhandles. Det varte dog ikke længe, inden midlerne begyndte at svinde ind. Til gaardkjøpet hadde han mot 1. prioritets pantobligation laant 458 rdl. av umyndiges midler. Nogen aar efter fik han laane 229 rdl. av den rike raadmand Peder Pedersen Müller, og endelig opnaadde han i 1711 hos kommerceraad James Collett endnu et laan paa gaarden, stort 400 rdl., med prioritet eftter de nævnte. Med denne gjeldsbyrde og forøvrig vistnok i det hele uten større forretningsmæssig evne eller ialfald uten økonomisk sans kunde han ikke længe holde det gaaende. I 1719 bar det overende. Ved auktion ^{18/12} blev bygaarden solgt til Claus Scavenius for 1000 rdl. —, «under hvilken sum den ikke maatte sælges, saasom den var stærkt beheftet» — skjønt den kun var taxert til 900 rdl.

Abelsted flyttet nu ned i Vaterland, hvor han leiet sig ind hos Hans Olsen Østerdal, og tilbragte her sine siste leveaar i meget trange kaar. Det sies at han fandt sig nødsaget til at bortsætte løsøre som pant for smaalaan. Den $11/7$ 1721 avgik han ved døden; begravelsen $15/7$ ved Vor Frelsers kirke kostet $34\frac{1}{2}$ rdl. som blev utlagt av kommerceraad Collett.

Ved det i dødsboet avholdte skifte, $1/9$ 1721, blev al rørlig eiendom utbragt til 204 rdl., mens gjelden, pantobligationer, smaalaan og tjenerløn, gik op til omtrent 392 rdl. Det lille, men gode indbo og andet løsøre, som blev solgt ved auktion, bestod i 10 ruslærs stoler, som blev betalt med 11 rdl., et sengested med himmel, $2\frac{1}{3}$ rdl., 6 røde feltstoler, 1 rdl., et skap med skuffe, 1 rdl., 4 gamle skilderier, tils. 3 mark, og forøvrig smaasaker, som «en utskaaret pokal med dæksel og 3 spidsglas», 1 mark 8 sk. Der var meget godt sengetøi og bænkedyner med plysch og flamsk træk, nødtørftige kjøkkensaker og en destillerkjedel med hat og pipe, 5 rdl. Hvad der var tilbake av den avdødes gangklær bestod i en graa klædeskjole og en grøn trøie med fôrverk indeni, og ellers værdiløse plag, mens det bedste var haandgit for laan: en brun klædning, kjole, vest og bukser, 20 rdl., og en sort klædeskjole, 6 rdl. Av den avdødes personlige bruksgjenstander nævnes ellers «en barberpose», maaske en erindring fra hans tjeneste paa flaaten. Destillerkjedelen viser at han har drevet nogen brændevinshandel og derved skaffet sig indtaegt.

Abelsted blev gift $12/4$ 1692 i Christiania med *Barbara Rorkarck*, som var døpt der $29/9$ 1671 og døde samtidig med sin mand og blev begravet samme dag som han, $15/7$ 1721, paa sondre side av Vor Frelsers kirke, mens «den store klokke» kimet. Hendes forældre var handelsmand *Peter Jansen Rorkarck* og 1. hustru *Annechen Hansdatter*. Den første av denne familie her i landet var Peter Rorkarcks ældre bror *Boye Jansen Rorkarck*, som neppe tvilsomt har været en holstener. Han kom i 1640'aarene i kjøbmand Paul Hansens forretning i Odense og herfra ti aar senere til Christiania, hvor han ved Bytinget $1/3$ 1666 paa en ubehagelig maate blev erindret om tjenesten hos sin tidligere principal. Dennes bror Peder Hansen i Hamburg lot ham nemlig stevne til indfrielse av en obligation paa 822 lybske mark, som han dengang hadde utstedt. Boye erklærte hertil at pengene var blit anvendt i favør av principalen, men hvorvidt han dermed slap fra det kan ikke erfares; det er dog vistnok meget tvilsomt. Boye var imidlertid blit en velstaaende mand, gift i 1662 med *Martha Schumacher*, en datter av trælasthandler i Christiania Jokum Clausen og Anne Hansdatter Stalsberg (som gjennem et tidligere ægteskap blev stammor til familien Bentsen paa «Bentse-Brug» og familien Mogensen, Linderud). Boye døde i 1671, og hans enke Martha ægtet derefter lektor, mag. Peder Jacobsen Holm, blev igjen enke efter ham i 1698 og døde i 1718.

Peter Rorkarck fulgte nogen aar efter broren til Christiania og slog sig snart op paa kjøbmandsskap og trælasthandel, hvad der var et merkelig fælles-træk for de fleste indflyttede holstenere. Han køpte gaarden matr. nr. 158, den senere Kongens gate 4, og var kort før sin død i 1688 saa velbeslaat at han kunde forstrække kommunen med et laan paa 500 rdl. (ca. 12 000 kr.), som den først kunde tilbakebetale hans arvinger i 1702. Omkring 1668 blev han gift med sin første hustru *Annechen Hansdatter*. Det vites ikke hvor bryllupet stod – i Christiania og Aker var det ikke – og heller ikke hvis datter hun var, men hun blev begravet $\frac{25}{2}$ 1677, og $\frac{19}{6}$ 1678 indgik Rorkarck nyt ægteskap i Christiania med *Sidsel Bentsdatter*. Hun var født $\frac{3}{1}$ 1661 og døpt $\frac{11}{1}$ næsteften i Christiania (i hvis kirkebok hun feilagtig er git fornavnet Kirsten) som datter av en af byens driftigste forretningsmænd, trælasthandler og brukseier Bent Olsen af «Bentse-Bruk»-familien og hustru Dorthe Olsdatter, som var den ovenfor nævnte Anne Hansdatter Stalsbergs eneste barn av hendes første ægteskap med en ellers ukjendt Ole. Dermed var Peter Rorkarck kommet ind i kredsen af byens kommercielt toneangivende familier. Efter hans død $\frac{12}{3}$ 1685 indgik enken Sidsel nyt ægteskap med tolvprest i Christiania mag. Gregers Christensen Berg og døde som hans enke $\frac{9}{3}$ 1737. Med hende hadde Rorkarck ikke barn, men med første hustru Annechen hadde han foruten Hans Abelsteds hustru Barbara en søn Jan og døtrene Maren og Karen, som, saavidt erfares, vistnok alle døde ugifte.

Hans Abelsted hadde følgende 9 barn [4 a–4 i], av hvilke de 7 opføres som gjenlevende ved skiftet i hans dødsbo 1721. Blandt barnene findes ingen opkaldt efter hans forældre, hvorfor der sandsynligvis har været flere, og da av de først fødte, som er døde i ung alder, og som der ogsaa er god plass til. Da Asker kirkebøker først fra 1726 er i behold, lar det sig imidlertid ikke gjøre at konstatere dette. – Av en post i Abelsteds bo 1721 sees det at han hadde ladt sine døtre faa undervisning i sørn hjemme i huset.

4. a. **Hr. Peter Abelsted**, født $\frac{30}{7}$ 1694 [ikke 1696] paa Holmen i Asker, kom i Christiania katedralskole og blev, herfra dimittert, student ved Kjøbenhavns universitet $\frac{17}{7}$ 1715, «21 aar gl.», samtidig med sine to klassekammerater, de senere sogneprester hr. Michael Schjelderup i Stokke og hr. Niels Tulle i Hjartdal, som begge var et aar yngre end ham. Vaaren 1718 tok han theologisk examen, og allerede $\frac{2}{7}$ s. a. avla han for Christiania biskop, Deichman, embedseden som skibsprest. Det var under den store nordiske krig med Tordenskjolds lysende bedrifter at den unge theolog fik den geistlige tjeneste ombord paa den flotille, som under viceadmiral Rosenpalms kommando krydset under Norge. «Ved Guds Bistand forestod jeg samme Embede», skriver Abelsted i en ansøkning av 1724, «med

Peter Abelsted

Provst Peter Abelsted.

Efter maleri i Vestre Slidre kirke.

upaaklagelig Nidkjærhet for Guds Ære og de mig anbetroede Sjæles Opbyggelse, efter Biskopens og Viceadmiralens derom i Kancelliet indgivne Atester». Efter fredsslutningen i 1720 kom han paa smalere kost, og i flere aar søkte han trods gode anbefalinger forgjæves embeder. «Det har ikke behaget Gud og Kongen at gjøre mig lykkelig, men udi Haab at den gode Guds Time kan være forhaanden til min Hjelp, der har ingen anden at sætte min Lid til uden næst Gud Deres Majestæt, indlægger jeg for Deres Majestæts Naadetrone min allerunderdanigste Bøn enten at det nu [1724] vakant værende Lands Prestekald efter afdøde Hr. Bernt Anker maatte mig allernaadigst confereres til min og en Del fattig faderløse og moderløse umyndige Søskendes Underholdning eller og det nu vacant værende Slidre Prestekald efter afgangne Hr. Christen Qvislin, og maa jeg over Alt beklage, at min slette Tilstand forbyder mig paa et fremmed og kostbart sted som Kjøbenhavn at nedreise, min Tarv og Trang at andrage — — —».

Denne ansøkning er datert Christiania ^{19/6} 1724, men Abelsted hadde da i længere tid opholdt sig paa Toten, visselig som præceptor eller lærer for konditionerte folks barn, og der giftet sig ind i den velstaaende prestefamilie. Under ^{5/8} 1724 fik han kgl. bestalling som sogneprest til Slidre, og faa dager efter kunde han uten bekymringer for fremtiden lykkelig konstatere en ny liten verdensborgers indtrædelse i verden.

Abelstseds forgjænger i Slidre, presten Christen Qvislin, hadde følt sig mere tiltalt av brændevin og kortspil end av embedsgjerningen. Drøie forømmelser av gudstjenesten og dermed av ungdommens undervisning, som dengang paalaa presterne, var følgerne av hans usømmelige livsførsel. Det blev derfor et held at en energisk og myndig mand, som Abelsted viste sig at være, kunde ta fat paa en forbedring av forholdene. Han sparte sig ikke og veg aldrig tilbake for at ta kampen op med almuesfolk som altfor længe hadde tilegnet sig selvraadighet i forholdet til sin prest og lærer. I det dengang (og like til 1848) udelte Slidre prestegjeld slet Abelsted meget ondt paa de lange og besværlige reiser fra prestegaarden i Vestre Slidre til prestegjeldets 6 kirkesogn. Tiltrods for legemlig styrke og sundhed blev han ofte liggende syk etterpaa, og da han i 1730 hadde faat provsteværdigheten i Hallingdal og Valdres og dermed forøket arbeide, hændte det flere ganger at han sank sammen af overanstrengelse. De uheldige følger av presten Qvislins forhold var imidlertid i det store og hele overvundet efter megen kamp og strid, og med god samvittighet kunde han ønske at komme ind i et lempeligere embede. Da han i 1736 for at skaffe mere plass i hovedkirken hadde faat revet ned de ærværdige kannikestoler i den ældgamle stenkirkens kor, hvor de stod 6 paa hver side, og saaledes efter bedste mening hadde foretaget en «forbedring», som rigtignok

i nutiden vilde ha forbudt sig som vandalismus, fandt han tiden inde og indsendte ^{26/2} 1737 følgende ansøkning om Sørum kald efter avdøde hr. Jesper Achtion:

«Fra den tid jeg blev kaldet til Guds Vingaard har Møie og Arbeide fast over menneskelige Kræfter fald udi min Lod, først ved Escadren her i Norge, hvor jeg var Skibsprest, i hvilken Tid jeg udstod saa meget ondt at min Sundhed siden har været meget slet. Dernæst udi dette mig allernaadigst forundte Slidre Kald, hvor jeg nu i 14 Aar har været Sogneprest, er jeg nu snart saa udmattet og udslæbet formedelst de store Besværligheder ved samme Kald, som bestaar af 7 Kirker, at Kræfterne er alt for faa til at udholde der længere — —»

Hertil føjet biskop Hersleb ^{19/3} det vidnesbyrd, at han «i al Sandhed maatte bekræfte at Slidre var et meget haardt Sted høit tilfjelds op under Filefjeld mot Bergenhus, og at Abelsted af 12 Aars tungt Arbeide var meget svækket og ofte svag. Det kunde derfor ei være at undre at han, ikke saa meget for at faa mere Indkomst, men mere for at kunde anvende de øvrige [ɔ: gjenværende] Kræfter i en anden Menighed, førend de ogsaa bliver udtærede, og for sine Børns Education søger at komme til noget mildere Luft og beleiligere Sted, da en anden, som endnu var yngre, kunde blive meget vel hjulpet ved Forflyttelse til Slidre Kald. Men jeg bør ogsaa give ham det Vidnesbyrd, at han baade i sit Preste- og Provste-Embede har bevist al Flid, Aarvaagenhed og Retsindighed, saa jeg ingen anden Aarsag har haft end at være hans Opførsel i begge Embeder og i Levnet vel tilfreds og derfor saa meget mere ønsker ham, om det er Guds og Kongens Vilje, Forflyttelse til et beleiligere Sted.»

Under ^{29/3} 1737 fik Abelsted kgl. bestalling som sogneprest til Sørum, og samme dag blev skibsprest Herman Ruge hans efterfølger i Slidre. Paa det veisomme og gjestmilde Romerike trivedes Abelsted fortræffelig, gjennem sine ægteskap blev han en velholden mand, som kunde leve i behagelige kaar, og hadde rik anledning til gjestfrihet og selskapelig samvær. Med hæder og værdighed røgtet han her sin embedsgjerning i 20 aar, indtil han lukket sine øine til den evige hvile ^{16/8} 1757.

Abelsted blev gift 1. gang ^{23/9} 1721 paa Toten med Sophie Amalie Holst, som var født 1692 i Gausdal og døde ^{10/1} 1740 i Sørum. Hennes far, mag. Hans Holst var født 1662 i Christiansand (søn av kjøbmand Bertel Pedersen Holst og Christine Hansdatter, som siden blev gift med krigskommisær Jacob Riis i Christiania) og døde 1725, begr. ^{18/1}, som provst og sogneprest til Toten, en modig, myndig, het og hissig herre; i Kjøbenhavn ægtet han ^{28/8} 1689 Cathrine Hedvig Compoteller, født 1672 i Holsten og begr. ^{20/11} 1725 paa Toten (datter av amtmand Hans Compoteller og Sophie Amalie Hausmann, som var

en søster av generalløitnant Caspar Herman Hausmann og datter av amtmand i Holsten Daniel Hausmann og Margrethe Pape; denne siste var som bekjendt ved kong Frederik III. mor til statholder Ulrik Frederik Gyldenløve). Fra dette Abelsteds første ægteskap stammer den senere slekt.

Skjønt han hadde fått bevilling $\frac{5}{2}$ 1740 til at hensitte i uskiftet bo, bestemte Abelsted sig dog snart til at indgaa nyt ægteskap. Han blev 2. gang gift 1741 i Sørum med sin forgjænger i embedet, hr. Jesper Achtions enke Karen Aalborg, født 1709 paa Vald i Sørum og datter av en kjøbmandssøn fra Aalborg Jens Andersen Aalborg (som blev gaardbruker paa Vald og døde der i mai 1742) og Margrethe Marie Jensdatter (som tidligere hadde været gift med den i 1706 avdøde gaardbruker paa Vald Ouden Antonisen Friling¹ og var datter av «secrétaire» Jens Jensen² paa Mellem-Asak i Skedsmo og Karen Olsdatter Agdorn). Karen Aalborg levet endnu i 1773 i Sørum, men sees ikke at være død der.

Presten Abelsted kom ved begge sine ægteskap ind i velstaaende familier. Særlig bragte hans første hustru Sophie Amalia Holst ham paa den grønne gren. Ved skiftet efter hende $\frac{5}{2}$ 1741 gav boet en nettoformue paa 3156 rdl. Aktiverne bestod i værdisaker, løsøre og avling til 3208 rdl. og utestaaende tilgodehavende 800 rdl., tils. 4008 rdl. Herfra gik gjeld paa 852 rdl.,

¹ Efter oplysninger av 1883 fra professor Hiortdahl skal familien Friling være indkommet allerede ca. 1560 til Vald i Sørum fra Holland ifl. en notis paa baksiden av et gammelt hollandsk maleri (portræt?), hvor navnet er skrevet: Vrieling. Om det end er meget mulig at herkomsten er hollandsk, kjendes familien paa langt nær saa tidlig her i landet. — Hvad Fr. Grønvold leverer om dens adelige extrakt i sine fantasifulde «Slægts-Krøniker» er intet andet end fabel.

² Antoni Friling var i siste del av 1600'tallet bosat paa Vald i Sørum og hadde med sin hustru Helga Oudensdatter flere barn, av hvilke datteren Anne Friling blev gift med den ansete bonde paa Hvam i Nes Helle Christensen (Holter-slechten i Drammen) og ovennævnte Ouden Antonisen Friling, efter hvem skifte holdtes paa Vald $\frac{2}{1}/\frac{1}{2}$ 1706. Ved dette anføres adskillig sølvtoi, saaledes to kander paa 93 og 100 lod; en guldkjæde paa $9\frac{1}{2}$ lod blev værdsat til 66 rdl. Boet blev opgjort med en nettoformue paa 1200 rdl., hvorav den ene halvpart tilfaldt enken, Margrethe Marie Jensdatter, og den anden hendes tre barn: Antoni Friling, f. 1697, Johan Henrik, f. 1699, og Helena Friling som var ældst, f. 1694, og senere blev gift med Jacob Colbjørnsen paa Sørum, hvis søn regimentskvartermester og auditør Colbjørn Jacobsen blev far til de berømte jurister Jacob Edvard og Christian Colbjørnsen.

³ «Velforstandige og velagtbare mand» Jens Jensen døde 1719 i huset hos sin værsøn Jens Andersen Aalborg paa Vald, hvor han hadde hat ophold efter sin hustru Karen Agnors død 1714 paa Mellem-Asak. Ved skiftet efter hende $\frac{10}{8}/\frac{1}{2}$ 1714 eiet boet gaardene Lersund, Ulring, Bøler, Brandrud, Kopperud og Kongsrud, det meste efter kongeskjøter fra 1680'aarene, til en samlet landskyld av 2 skippund og 11 lispund tunge (ɔ: tungt, godt korn), og hertil kom i løsøre og rede penger 655 rdl. Nogen opgave over gjeld er ikke anført, men der maa være gjort rent bord, siden skifteretten $\frac{2}{1}/\frac{1}{2}$ 1719 efter Jens Jensens død blev meddelt av arvingerne at der intet var at skifte efter ham. Arvingerne var de tre døtre Margrethe Marie, Jens Aalborgs hustru, Lene Cathrine gift med Johan Henrik Leuning paa Lersund, og Mette Cathrine Griis, gift med Lars Christophersen Ruus paa Asak, senere paa Nygaard i Aker.

hvorav de 800 bestod i et resterende laan, som Abelsted i 1737 hadde optat hos presten Jens Kraft i Ringsaker for dermed at kjøpe halvparten av Slidre kirker med underliggende jordegods¹ (han solgte det hele nogen aar senere). Halvparten av formuen, 1578 rdl., tilfaldt enkemanden, mens den anden halvdel blev delt mellem hans dalevende 4 sønner og 2 døtre med en brorlod paa $315\frac{3}{5}$ rdl. og en søsterlod paa $157\frac{1}{5}$ rdl. — Forut for skiftet hadde barnene forøvrig mottat adskillige værdisaker. Hver av de fire sønner hadde saaledes faat 40 dukater, værd sine 93 rdl., desuten hadde den ældste søn Hans faat et guldur og en gammel sølvkande, Johan Wilhelm en guldnaal med smaa diamanter og en forgylt sølv-pipekande, Niels Jacob guldøregehæng med diamanter og en sølvkaffekande, Bartholomæus seks indvendig forgylte sølvboller og en guldbracelet med 20 diamanter, datteren Barbara et guldarmbaand og Cathrine et «elgklovsarmbaand.» Disse saker hadde tilsammen en værdi av omkring 500 rdl. eller saa meget som 70 kjør efter datidens priser.

Presten Abelsteds anden hustru *Karen Aalborg* var, som nævnt, enke efter sognekonge *Jesper Achtton*, som døde $\frac{27}{2}$ 1737 i Sørum, og ved skiftet efter ham $\frac{80}{4}$ næstefter fik hun og deres eneste barn, datteren *Anne Green Achtton*², efter boets opgjør med 1730 rdl. i aktiver og 1156 i passiver hver en liten sum paa 287 rdl.

Karens far, gaardbruker *Jens Andersen Aalborg* paa Vald hadde været en velstaaende mand og i tidens løp forskudvis fournert sin eneste søn hr. *Jens Jensen Aalborg*, som blev kapellan i Rødenes og senere sognekonge til Rakkestad, med adskillige myntsorger. Forholdsvis tilsvarende beløp blev samtidig godskrevet døtrene Karen, Anne (gift med *Simon Olsen Vaaler* i Urskog) og Valborg og alt var utbetalt dem inden farens død. Presten Abelsted hadde saaledes faat en del penge med *Karen Aalborg* ved sit bryllup, men stort mere blev det heller ikke, for da *Jens Aalborg* var død i 1742 og hans bo opgjort ved skiftet $\frac{27}{6}$, var der ikke meget igjen. Mens aktiverne androg til 1522 rdl., hvorav løsøre til 752, gaarden Hogset i Urskog til 270 og gaarden Vald til 500 rdl., gik gjeld og utgifter op i 1318 rdl. Da gaarden Vald ikke for tiden kunde finde kjøper til vurderingssummen, de 500 rdl., og familien ikke vilde sælge den til lavere pris, foretrak arvingerne indtil videre at beholde den og for det midlertidige underskud paa 296 rdl. gi indvisning i gaarden indtil betaling skedde

¹ Slidre hovedkirke med seks annexkirker og tilliggende jordegods blev samtidig med Vang hovedkirke og Furnes annexkirke med dertil liggende jordegods paa Hedemarken solgt ved kongeskjøte av $\frac{23}{4}$ 1723 til presten, senere biskop, *Niels Dorph* for tils. 3530 rdl. croner. Kirkerne i Valdres blev med jordegods sluttelig solgt til almuen i Slidre, den ene halvdel $\frac{17}{4}$ 1766 for 800 rdl. og den anden halvdel $\frac{11}{4}$ 1769 for 1000 rdl.; annexkirkerne Furestraa og Øde var imidlertid nedlagt i henhold til reskript av $\frac{20}{4}$ 1747.

² *Anne Green Achtton* døde $\frac{5}{4}$ 1794 i Ringsaker, 60 aar gl.; gift $\frac{9}{2}$ 1770 i Sørum med kaptein *Jens Ruus*, som blev begr. $\frac{4}{4}$ 1800 i Ringsaker, 84 $\frac{1}{2}$ aar gl.

Ved det geistlige skifte $\frac{5}{9}$ 1757 efter presten Abelsted gives der meget detaljerte oplysninger saavel om hans eiendeler og deres værdi som tillike over deres placering i prestegaardens værelser:

Salen var utstyrt med et speil i brun (ɔ: polert), forgylt ramme til $12\frac{1}{2}$ rdl., 12 lærstoler, derav 2 armstoler, til 22 rdl., 6 stoler med flamsk betræk til 4 rdl., en dragkiste til 7, to sengesteder til $29\frac{1}{2}$ og deres grønne taftomhæng til 21 rdl. Desuden en ovn til 18 rdl., m. m.

Storstuen hadde et engelsk slagur i blaamalt kasse til 38 rdl., et stort speil i brun, forgylt ramme, $19\frac{1}{2}$ rdl., et brunt skap med forgylte lister, hvori husets sølvtoei hadde sin plass, 13 rdl., et ekeskap med tinplater indlagt, 10 rdl., 8 gyldenlærs stoler, derav 2 armstoler, $11\frac{1}{2}$ rdl. en engelsk stoppet lænestol med hynde, 14 rdl., dertil spillebord, kvadrillebord, ovalt thebord med papegøie paa m. m. samt en stor ovn til 24 rdl. Ekeskapet indeholdt en damsks duk paa $5\frac{3}{4} \times 3\frac{1}{4}$ alen, værd $6\frac{1}{2}$ rdl., 45 store og smaa dreilsduker, 20 servietter og 24 par klostervævede lakener. Sengene var rikt forsynt med edderdunstæpper med katunstræk, olmerdugs dyner etc. — Paa væggene hang ikke mindre end 10 portrætter, som nedenfor skal nærmere omtales i forbindelse med 10 andre, som prydet væggene ellers i huset.

Dagligstuen, hvor der hang 6 familieportrætter, var møblert med speil, slagur, et gulbrunt skap paa fot (cabinet) med forgylte lister, 6 ukronede og 6 kronede gyldenlærs stoler, derav 2 armstoler, etc. Her nævnes ogsaa et dusin kniver med porcellænsskaft.

Studerkammeret var det morsomste rum i huset ved sit sær preg av presten Abelstseds personlige egenskaper og interesser: et kabinetsur med futeral og pose, 18 rdl., og 6 alabasts positurer (figurer) paa forgylte træføtter, en kontorstol foran et stort bord, hvor der stod lysestaker, snushus, tobaksfat, vegter og laa kompasser, magneter, mikroskop, perspektivglas og en ridepisk. Fremdeles stod i dette værelse et ekornbur med fem klokker, prestens parykæske med sælskindstræk, kufferter etc., en kasse med gravérinstrumenter og en anden med redskap. Paa væggene hang 34 illuminerte kobberstik, geværer, svøper, dombjælder med 11 store og 18 smaa bjælder etc., og endelig havde her prestens bibliothek sin hyldeplass. Det bestod af theologiske, historiske — om Cort Adeler og Tordenskjold, Arnt Berntsens Norges Herlighed, Danske Magasin, Danske Spectator, Ramus' Norges Beskrivelse, Snorre etc. — filosofi, og endel skjønlitteratur. Ialt blev der solgt 55 bind i folio, 191 i kvart, 253 i oktav og 49 i duodec-format for tilsammen 346 rdl. 3 mark og 6 ɔ. Dertil kom et antal, som dels blev fordelt mellem arvingerne og dels solgt underhaanden, for ialt 103 rdl.

Sengkammeret hadde den ægeteskapelige dobbeltseng med himmel og

mako-omhæng, 6 lave lærstoler, 4 gamle sydde taburetter, speil og skrin etc., Barnekammeret en kamin til 12 rdl., to sengesteder, bord og stoler og Grøn kammeret sengested, ovn til $12\frac{1}{2}$ rdl., 6 ruslærs stoler og tre portrætter. Endvidere Blaakammeret med sengested, speil og border samt en ovn til 14 rdl., Nordstuen med rulle, Nordstukammeret med sengested, et Væverkammer, et Skoleværelse med sengested og fornødent inventar, Kjøkken med utstyr av alle slags, Kontoret over kjøkkenet, nærmest et opbevaringssted for tintallerkener og andet utstyr, Loftet med 3 bjørnehuder, kalv- og sauskind samt 2 jernkanoner, som formentlig har været anvendt til salut for notable gjester. Til huset var hovedindgangen gjennem Forstusvalen, hvor der stod skaper og kister; til kjøkkenet gik veien gjennem Nordstusvalen, hvor der hang en sæk med keglespil.

Paa gaarden stod vognremisse, hvor presten hadde en vogn til 22 rdl., tre karioler til 18, 11 og 7 rdl., sadler, slæder og alskens utstyr; der var smedje, bryggerhus og melkebod med kjærner, saaer og traug. Paa stalden stod en 5 aars sort hoppe, som het «Siri», til 10 rdl. og en stubrumpet paa 13 aar, som endnu var værd sine 6 rdl., desuten 3 gamle vallaker, en rød paa 17 aar og to blakke, «Faksen» og «Katten», som alle gik for 6 rdl. tilsammen, og to føl, et blisset brunt til 4 og et broget til godt og vel 1 rdl. — For en pris av 2 til 6 rdl. pr. stykke gik gaardens besætning paa 18 kjør: Rødbot, Stuepigen, Mollien, Rødlin, Helvig, Anne, Kokka, Marthe, Blege, Hvidhue, Ringøie, Høna, Cathrine, Brungaas, Terne, Treros, Dagmar og Løva; dertil kom 2 okser, 8 kviger og nogen stutekalver, og endelig 18 faar til 1 à 2 rdl. pr. stykke og 6 svin til 1 à 3 rdl.

En ganske særlig interesse har boets værdisaker af ædelt metal, da det ikke bare gir et billede av den komfort og velstand, som hersket paa prestegaarden, men tillike avslører presten Abelsted som samler, med specialitet i medaljer. Det er for hin tid en merkelighet, hvortil neppe findes mange, om noget sidesmykke i landet. I forbindelse hermed staar utvilsomt de gravérinstrumenter, han hadde paa sit kontor. Han har selv drevet gravérkunsten, hvad forøvrig andre prester hadde gjort før ham, likesom ikke saa faa av dem hadde grepet til penselen og præstert baade portrætter og religiøse figurbilleder som var al ære værd. Av det hele fremgaar at presten Abelsted har været i besiddelse av en utpræget skjønhetssans, som har ledet ham ind i skapende kunstnerisk virksomhet, ganske vist uten fremtræden for det store publikum, men visselig til glæde for ham selv og hans nærmeste. Det thestel, som var anbragt paa hans kontor, gir sikkerlig et vink om at hustru og barn her har tilbragt mangen stund for at se presten øve sin kunstfærdighed. Og tobakspungen og ekornburet taler for at han har været en gemytilig familiefar, om han end ikke var at spøke med i sin embedstjeneste.

Efter at presten hadde skjænket sine barn det værdifuldeste av gulsaker, var der tilbake en armring paa 12 lod til 16 rdl., en guldraas med 21 diamanter til et halsbaand, 16 rdl., og et par elgklovs armbaand, indlagt med guld, likeledes til 16 rdl. Av guldmynter 100 speciedukater til 233 rdl., en guldmynt, vægtig 10 dukater, til 23 rdl., 3 rosenobler, 15 rdl., og 1 dobbelt speciedukat til 4½. Armringen og guldpengene fandt ingen habil kjøper.

Sølvtoi bestod av en drevet sølvkande paa 119 lod, solgt for 70½ rdl. (jevngodt med 10 kjør), en mindre, for 34 rdl., en forgylt pipekande og en kaffekande med fat, hver for 53 rdl., en melkekande for nær 18 rdl., en kantet thekande med fot og en mindre, men indvendig forgyldt, hver for 17½ rdl., en opsats med fat, fire saltkar, sukkerbøsse, peperbøsse, olje- eddike- og senneps- kande med ske, 161½ lod, blev solgt for 101 rdl., en suppeterrin med laak for 47, to mindre uten laak 25, et drevet konfektfat for vel 20, tre par lysestaker for 56, to lysestaker vel 17, en barselpotte med laak (laakfat til barselmat) 12½, ni bægre 43 og tre store bægre 28 rdl., præsentertallerken med fat 14 og en uten fat 9 rdl., fire æsker for 32 rdl., et hvit krus med sølvlaak 8 og to mindre for 7 rdl., et lommeur 14 rdl., et komplet sølvteui 10, et hovedvandseg 8, en reiseske i etui 3½, en punchøse 2, en thedaase 4, tre dusin skeer 104 rdl., et par pendeloquer med coiffurenaal 20 rdl., og en sølvbeslaat klædesbørste til 1 rdl. Endelig til prestens personlige bruk en ibenholtts stok med stridshammer sølvbeslaat til 4 rdl., et sølvknappet spanskør til 3 rdl., og otte snusdaaser, med to rum, firkantede, trekantede og ovale, tildels med søvgarnert agatlaak, tils. for 42 rdl. — Ialt blev der solgt sølvtoi for 1005 rdl. eller til værdien av 140 kjør.

Av sølvmedaljene og myntene kan nævnes Kongsbergmed. 1704 og 1723, en engelsk 1714, en for Svenskerne sretirade fra Halden 1718, en for Carl XII's fald 1718, en for Marstrands erobring 1719, en for freden 1720, jubilæumsmedaljer fra 1717, 1736, 1749, medaljer for Christian V's og Christian VI's død, Frederik IV's formæling, Frederik V's salvning og formæling, en medalje med devisen «Et Nordens Lys», en med Lovens Tavler, en med «Reddunt hæc præmia merces» etc., 38 stykker til en pris fra 1 til 7 rdl. Av mynter fandtes bl. a. 68 Christian V's kroner med bokstaver og 80 uten, tils. 104 rdl., 21 Frederik IV's smaa kroner, dobbelte og enkelte Frederik V's kroner; 9 stykker Christian VI's reisepenge, 43 gamle kroner til 30 rdl., 53 smaa kroner til 37½ rdl., 68 speciedalere til 79 rdl., 24 diverse specier til 28 rdl. og 70 specier i en blikæske til 81 rdl., en Ebenezercrone, en jødisk sekel etc. — Ialt for 1025 rdl., derav blev solgt for 245 rdl.

De malte portrætter forestillet biskop Deichman, statholder Ditlev Wibe og hans ven stiftamtmand Wilhelm de Tonsberg, hvilke tre herrer var forvist

til Grønammeret. — I Storstuen hang familien: prestens onkel Peder Nielsen Leuch og hustru, hans værforældre mag. Hans Holst og hustru, Peter Collett og hustru, Mathias Rosenberg og assessor Wilhelmsen, dertil portrætter av Christian V og dronning Charlotte Amalie og et kobberstik av biskop Hersleb. — I Sengammeret hang portræt av presten Abelsteds første hustru og i Dagligstuen endnu et sæt af mag. Hans Holst og hustru, av deres datter Christine, gift med presten Paul Hammer i Grue, og deres værdatter oberstinde Holst, av kancelliraad, sorenskriver Wisløffs hustru Christiane Riis og «madame Lobedanz». Prisen paa disse malerier varierede jevnt fra 1 til 2 rdl. — kongebillederne kom dog op i nær 3 rdl. Rektor Rasch kjøpte de 3 førstnævnte matadorer, og prestens ældste søn, daværende kaptein Hans Abelsted alle de øvrige undtagt kancelliraadinde Wisløffs portræt, som gik over til hendes søn Helle Juel Wisløff. Senere er disse billeder spredt til mange kanter, enkelte er desværre gåaet tapt, men de fleste kjendes endnu paa private hænder. — Prestens hus var særdeles vel utstyrt med al slags kjøkkentøi i jern, messing, malm og kobber; av sistnævnte metal nævnes themaskin med kande, tærtepande, chocoladepande, postejfat og ildtøi; dertil brændevinskjedler til brænding paa gaarden. Av glastøi er opført engelske vinglas med vreden og med glat fot, tyske vinglas, et par store ølglas med Frederik IV's navn, florentinerflasker samt en stor glaspokal med laak og tre mindre.

Boet blev sluttelig opgjort ^{10/7} 1759 med følgende aktiver: løsøre og besætning solgt for 3452 rdl., usolgt løsøre, utloddet mellem arvingerne, 847 rdl., bøker, utbragt til 359 rdl., juleofferet for 1757, paaskes- og pinseofferet 1758 androg ialt til 184 rdl., dertil landskyld, tiende, utestaaende og laante penge 1 257 rdl.; ialt 6 099 rdl. Passiverne bestod i barnenes delvis indestaaende morsarv 917 rdl. og forøvrig gjeld og utgifter paa 1 906; ialt 2 823 rdl. Boets nettoformue blev saaledes 3 276 rdl., hvorav den ene halvpart tilfaldt enken, og den anden blev delt mellem de efterlevende fire sønner og tre døtre med en brorlod paa 295 rdl. og en søsterlod paa 187½ rdl. Da nettoformuen tilsvarer datidens værdi av 470 gode kjør, vilde den i nuværende pengeværdi utgjøre omkring 140 000 kr. Paa en av de siste skiftesamlinger fremsatte enkens laugværgé og halvbror Antoni Friling paa vegne av de to yngste sønner Niels og Bartholomæus Abelsted krav paa at omkostninger ved deres studieophold i Kjøbenhavn, reiserne til og fra samt utstyr under studierne skulde beregnes dem tilgode i arven. Herover hadde presten Abelsted, sa han, ganske vist ikke ført noget regnskap, men da den sal. mand holdt like meget av sine barn og visselig ikke hadde ønsket at favorisere noget av dem paa de yngres bekostning, fandt han dette krav rimelig. Det endte i al venskapelighet med at Niels frafaldt sit krav, mens Bartholomæus fastholdt sit og fik det godtagt uten at noget nærmere

sees specificert herom. Ved kgl. bevilling av $^{20}/4$ 1759 fik de umyndige døtre Barbara og Cathrine ret til selv at raade over sine arvemidler.

Presten Abelsted hadde i sine to ægteskap foruten en dødfødt sørn, begravet $^{1}/_{12}$ 1722 paa Toten, følgende 8 barn [5 a – 5 h]:

5. a. **Hans Abelsted**, døpt $^{21}/8$ 1724 paa Toten og død $^{3}/9$ 1791 i Eidsvold, tjente sig op fra geledet som menig soldat. Under $^{30}/9$ 1747 blev han indstillet til fændrik – laveste officersgrad, tilsvarende secondløjtnant – i 2. Akershusiske nationale Infanteriregiment og fik $^{3}/4$ 1748 bestalling som saadan. Efter at være befordret $^{15}/7$ 1750 til premierløjtnant i 1. Søndenfjeldske nationale Dragonregiment, hvis uniform var rød kjole med lyseblaat underfør og opslag, skindbukser og trekantet hat med hvit brem, blev han $^{10}/9$ 1755 kaptein ved regimentets landværn og $^{24}/6$ 1761 chef for det Nannestadske linjekompani. Som kaptein var Abelsted først bosat i Skedsmo, senere paa Blaker fæstning. Under $^{13}/2$ 1776 fik han titel av major, og blev, efter at regimentet fra $^{1}/1$ 1784 efter kgl. befaling av $^{26}/11$ 1783 hadde faat navnet Akershus Dragonregiment, utnævnt til secondmajor $^{5}/5$ 1786. Som saadan tok han avsked $^{28}/12$ 1787 med 200 rdl. i aarlig pensjon.

Gift $^{24}/10$ 1758 i Borre med *Sophie Magdalene Storm*, født 1736 i Danmark, hvor faren dengang var chef for det Nørrejydske infanteriregiment¹, og død $^{19}/5$ 1792 i Eidsvold. Hendes far *Ulrik Frederik Storm* blev ansat 1698 som løjtnant i Det norske gevorbne Infanteriregiment, avancerte efterhaanden til oberst i Drabantgarden 1731, var fra 1733 chef for det Nørrejydske regiment, blev i 1745 generalmajor med anciennetet fra 1742, storkors av Dannebrog 1743, generalløjtnant 1754 og kommandant i Fredrikstad til sin død $^{24}/9$ 1754. — Hendes mor *Hedvig Werenskjold*, som blev begravet i Borre $^{5}/1$ 1771, 69 aar gl., var datter av godseier *Jens Werenskjold* til Borregaard (yngste sørn av den rike lagmand i Fredrikstad Werner Nielsen), adlet $^{31}/12$ 1717 og død 1748, og *Margrethe Lohbeck*.

Denne familie Storm indkom 1670 fra Sverige med generalløjtnantens far, *Arvid Christian Storm*, som skal ha rømt til Norge, fordi han i et vertshus i Stockholm slog ihjel den svenske poët Lars Johanson, som gik under navnet «Lucidor den ulykkelige». Storm fik bestalling som ingeniørkaptein, avancerte til oberstløjtnant 1682 og sluttelig til generalmajor 1710; han var kommandant i Fredrikstad fra 1694 til sin død i 1712. Med sin hustru *Anna von Kochen*, begravet $^{3}/7$ 1731 i Fredrikstad, hadde han forøvrig flere

¹ Da regimentet hadde sin samlingsplass i Hobro, er det antagelig at dets chef har hat sin bopæl der. Hobro kirkebøker eksisterer imidlertid først fra 1812, saa det kan ikke erfares om Sophie Magdalene var døpt der. Dette er dog sandsynlig, fordi hun ikke findes indført i de bevarte kirkebøker for noget andet jydsk prestegjeld. (Meddelelse fra arkivar S. Nygård.)

barn, av hvilke oberst Christian Ulrik Storm blev gift med Helene Margrethe Hausmann (se s. 30) og hadde sønnen Caspar Herman Storm, den bekjendte stiftamtmand i Christiania, hvis datter Catharina blev gift med greve Frederik Anton Wedel Jarlsberg.

Major Hans Abelsted og hustru hadde 8 barn [6 a—6 h]:

6. a. **Ulrik Frederik Storm Abelsted**, født $\frac{30}{8}$ 1759 i Nittedal, Skedsmo, og død $\frac{6}{4}$ 1808 i Vaage, blev av faren sendt til Kjøbenhavn $\frac{20}{9}$ 1778 for at utdanne sig som officer. Under $\frac{17}{10}$ 1781 blev han secondløitnant à la suite ved major Hirsch's kompani av 1. Oplandske regiment og maatte nøie sig med en furerløn paa 3 rdl. 4 3 maanedens, indtil han kom i nummer; paa denne beskedne gage maatte han yderligere finde sig i et fradrag av 72 3 kvartaliter i rangskat! Endelig blev han virkelig secondløitnant $\frac{17}{3}$ 1786 og flyttet da fra Gaustad i Romedal til Løiten, hvor han fik kost og logi hos løitnant Munch for 4 rdl. pr. maaned. Under $\frac{30}{5}$ 1788 befordredes Abelsted til premierløitnant, blev ved omorganisationen ansat ved «Oplandske regiment» $\frac{29}{5}$ 1789, bodde først i Ringsaker og senere paa Halstenshov i Løiten, fik $\frac{5}{3}$ 1802 kapteins karakter og blev $\frac{25}{11}$ 1803 virkelig kaptein og chef for Vaageske kompani med fuld gage fra $\frac{21}{6}$ 1805.

Gift $\frac{9}{1}$ 1787 i Løiten med *Anne Marie Finckenhagen*, som var døpt $\frac{2}{1}$ 1763 i Brevik og døde $\frac{10}{6}$ 1839 paa Kollerud i Høland. Som enke bodde hun hos sin bror provst Jacob Finckenhagen¹ i Nes paa Hedemarken til hans død i 1837 og flyttet da til sin gifte datter paa Kollerud. Hendes far hr. *Niels Finckenhagen* var født $\frac{8}{1}$ 1727 i Christiania, blev 1759 residencende kapellan i Eidanger, 1763 sogneprest til Slidre og 1777 til Løiten, hvor han døde $\frac{29}{8}$ 1795. Hendes mor var *Christine Lund*, født 1734 i Torstrup i Ribe stift og døde $\frac{16}{1}$ 1808, var datter av sogneprest til Torstrup, derpaa 1741 til Vang paa Hedemarken og sluttelig 1747 til Hersted paa Sjælland hr. Lauritz Lund og Elisabeth Jonasdatter.

Slegten Finckenhagen hørte hjemme i Eisleben og kom med guldsmedgesell *Morten Finckenhagen* til Christiania, hvor han blev en dygtig guldsmed og hvor han blev begravet $\frac{20}{8}$ 1731; han blev gift $\frac{20}{1}$ 1686 i Trøgstad med *Bente Marie Muus*, født $\frac{11}{2}$ 1667 og begr. $\frac{4}{6}$ 1709, datter av hr. *Niels Lauritzen Muus*², født $\frac{25}{8}$ 1613 i Varberg, provst og sogneprest til Trøgstad fra 1645 til sin død i 1685, begr. $\frac{17}{4}$, og hustru Ide

¹ En del brev, denne ikke almindelige mand skrev til sin hustru, mens han var prest i Lund og Flekkefjord, gir ypperlige tidsbilleder fra Sørlandet i aarene 1798–1800. De er trykt i d.s.n. Personalhist. Tidsskrift 1 VI.

² Se om slekten Norsk Personalhist. Tidsskrift 1.

Pedersdatter, født $10/11$ 1624 og død $15/12$ 1672 i Trøgstad hvor hendes far hr. Peder Povelsen hadde været sogneprest.¹ Guldsmedens datter *Birthe Fincken-hagen*, døpt $26/2$ 1692 i Christiania og her begravet $26/6$ 1760, blev gift $6/11$ 1720 med guldsmed *Jacob Nielsen*, som var født 1693 i Vang paa Hedemarken (søn av klokker Niels Larsen og Ellen Michelsdatter) og blev begravet $25/11$ 1744 i Christiania. Deres søn var ovennævnte sogneprest hr. Niels Finckenhagen, som saaledes antok sin mors familienavn.

Kaptein Ulrik Frederik Abelsted og hustru hadde følgende 8 barn [7 a–7 h]:
 7. a. **Christiane Sophie Abelsted**, født $29/1$ 1788 i Løiten, døde der paa Klave $7/8$ 1854.

Gift 1. gang $29/1$ 1806 i Høland med *Johan Cornish Heyerdahl*, døpt $3/9$ 1779 i Hole og død $16/11$ 1838 i Høland, søn av sorenskriver *Halvor Heyerdahl* og *Maren Christine Elisabeth Cornish*. Efter at ha tilbragt nogen aar paa sorenskriver Nicolai Riegels kontor i Eidsberg overtak Heyerdahl gaarden Søndre- og Mellem-Rakkestad i Høland efter sin far, som her hadde opført en stor og staselig hovedbygning. En barneflok som øket paa til det betragtelige antal af 22, av hvilke de 17 vokste op, i forbindelse med megen selskabelighet og gjestfrihet stillet krav til en stor og kostbar husholdning. Utgifterne oversteg snart indtægterne, og det endte med at han maatte gaa fra gaardene. Ved skjøte, tinglyst $5/12$ 1820, solgte han først Mellem-Rakkestad for 2000 spd. til lensmand Christen Olsen og derefter ved skjøte tinglyst $5/11$ 1822 Søndre-Rakkestad til løitnant Th. Hjermann for 3500 spd. Siden var han forpagter først en tid paa Enserud i Høland, derefter paa Hareton i Urskog og sluttelig paa Haukebøl i Høland. Her blev han en aften fundet druknet i Kudals-tjernet.

Gift 2. gang $19/4$ 1845 i Høland med forpagter paa Haukebøl *Christian Olsen Haukebøl*, som blev døpt $1/4$ 1798 sammesteds; søn av gaardbruker *Ole Olsen Haukebøl* og *Olea Paulsdatter*. — I sit siste ægteskap var Christiane Sophie Abelsted uten barn, men i sit første hadde hun som nævnt 22, av hvilke 17 vokste op og 12 blev gift.

7. b. **Hedvig Nicolaia Abelsted**, født $25/2$ 1790 paa Østby i Ringsaker og død $27/5$ 1872 i Grue.

Gift $14/10$ 1814 i Høland med *Nils Gran*, født $1/4$ 1784 i Eidskogen og død $10/11$ 1871 paa Skjelver i Grue, søn av jordbruker *Ole Nil-sen Gran* paa Sæteren, som efter ham fik navnet «Gransætra», og *Anne Dorothea Henriksdatter*. Gran blev fændrik i Nordenfjeldske infanteri-

¹ Om disse familier har nærværende meddeler berettet adskillig i Norsk Personalhist. Tidsskrift I bind.

regiment 1804, secondløjtnant 1805 og premierløjtnant 1808; i 1815 blev han befordret til kaptein i Akershusske Skarpskytterregiment og i 1818 chef for Elverumske kompani av Østerdalske nationale Jægerkorps, forflyttedes i 1839 til Folloske kompani med bopæl paa chefsgaarden Vaal i Kråkstad, og i 1844 til 1. kompani av Fredrikstadske Korps. Han tok avsked som officer ^{29/6} 1848. — Gran er bedst kjent fra aarene 1820 til 1840, da han bebodde og drev chefsgaarden Lillehof i Elverum, hvor der

Kaptein Gran og hustru, f. Abelsted.
(Efter malerier).

endnu gaar frasagn om «den siste skiløperkaptein» og hans store legems-kræfter. Uten vanskelighet kunde han bære en sæk salt op trappen til stabbursloftet, og en flok halvdrukne bønder, som kom kjørende grasat imot ham fra Grundset marked, fik en korporlig overhaling som høilig imponerte baade dem og tilskuerne. Som officer var han en hardhaus, som just ikke sparte sine gutter, og helt ugrundet var det neppe, naar gaardbrukerne av og til indfandt sig hos ham for at beklage sig over at han før for stridt frem med sønnerne deres. Naar han om høsten drog paa mandskapstegning en 14 dages tid, med endestation paa Heggeriset øverst i Trysil, sittende i sin spisslæde med arkivskrin og niste, var han ikke god at komme i veien for, men indenfor den barske mine ulmet et varmt sind, og der blev liv og moro paa Lillehof naar han kom hjem igjen med en sæk ryper i dumpen. Han var en ypperlig harejæger og en likesaa ypperlig fortæller av jagthistorier. — Alle Grans barn, av hvilke Maximil blev oberst og høit anset officer, var meget musikalske, en arv de skal ha faat fra moren.

7. c. Louise Marie Abelsted, født ^{25/9} 1792 paa Syverud i Ringsaker, blev her begravet ^{18/1} 1793.

7. d. **Hans Christian Abelsted**, født $\frac{16}{11}$ 1793 paa Syverud i Ringsaker, blev tidlig assistent og derefter faktor ved Kjelvik handelsselskap med dets fiskexport over Finmarken og til Rusland. Senere nedsatte han sig som handelsmand paa Ingø i Maasø ved Hammerfest og drev her et ganske betydelig landhandleri. Efter i nogen tid at ha følt sig syk uten at kunne opnaa kyndig lægebehandling reiste Abelsted i 1845 til Christiania for at konsulere dr. C A. Egeberg. Ved denne leilighet saa han for første gang sin $12\frac{1}{2}$ aar yngre bror, boktrykker J. C. Abelsted. Han var begyndt at komme sig av sygdommen og hadde lægens tilladelse til en daglig kjøretur, da han en søndag eftermiddag væltet med vognen paa Tyskestrand (ved Frognerkilen), slog hodet mot en sneplog, som stod ved veikanten, og døde straks efter, $\frac{21}{6}$ 1846, i Christiania.

Gift 1. gang $\frac{29}{9}$ 1816 i Kistrand med *Martha Anna Einersdatter*, som skal ha været fra Levanger og døde $\frac{14}{10}$ 1817 i Kistrand, 27 aar gammel. Derefter blev han gift 2. gang $\frac{7}{6}$ 1818 i Kistrand med *Margrethe Akermann* fra Hammerfest.

Ved skiftet efter Abelsted, sluttet $\frac{16}{11}$ 1848 i kjøbmand Ole Finckenhagens hus i Hammerfest, blev boets indtægt utbragt til 4 943 spd., derav faldt 3 000 spd. paa hans eiendom handelsstedet Ingøen, matr.-nr. 63, med samtlige tilhørende slaatter, hus, æggevær og torvskjær samt utmaalte grunder, rorboder og fiskehjeld og plassen Gaasviken paa Rolfsøen, 1 159 spd. paa varer, 350 paa sluppen «Fortuna», 284 paa løsøre og 150 i kontanter. Da der ingen gjeld paahvilte boet, blev nettoformuen, de 4 943 spd., delt mellem Abelsteds enke og eneste gjenlevende barn,¹ datteren Anna, hvorhos disse tilkom hver en halvdel av 232 spd., som boet hadde tilgode hos familien paa begge sider. Fire barn [8 a–8 d]:

8. a. **Anna Elisabeth Abelsted**, født $\frac{27}{4}$ 1816 paa Kjelvik, legalisert ved forældrenes senere giftermål, var eneste gjenlevende barn ved farens død og gift $\frac{13}{9}$ 1841 i Maasø med lensmand *Ole Andersen Eid*, hvis 2. hustru hun var.
8. b. **Henrika Abelsted**, døde $\frac{26}{10}$ 1817 paa Kjelvik, 14 dager gammel og hjemmedøpt.
8. c. **Ulrik Frederik Abelsted**, født $\frac{13}{1}$ 1819 paa Kjelvik, omkom 1837 ved forlis som sjømand.
8. d. **Margrethe Christine Abelsted**, født $\frac{6}{1}$ 1820 i Kistrand, var død ugift før faren.

¹ Abelsted hadde med piken Ellen Sophie Johannesdr. paa Guldholmen et barn. *Abelone Cathrine Abelsted*, født $\frac{18}{8}$ 1812 i Troldfjord og døpt $\frac{21}{6}$ i Tana, hvor hun blev gift $\frac{13}{9}$ 1837 med skolelærer *Johan Christian Astrup*. (Slegten Astrup s. 72.)

7. e. **Nils Abelsted**, født $\frac{5}{5}$ 1796 paa Kokhøne i Veldre, døde som barn.
 7. f. **Ulrika Marie Abelsted**, født $\frac{16}{2}$ 1800 paa Halstenshov i Løiten, døde $\frac{31}{3}$ 1882 paa Kragtorp i Høland.

Gift $\frac{19}{10}$ 1820 i Høland med tømmermerker og gaardbruker *Jacob Madsen*, født $\frac{10}{2}$ 1798 paa Riser i Høland og død $\frac{8}{11}$ 1886 paa Kragtorp; søn av kvartermester og gaardbruker *Svend Madsen Riser* og *Ellen Marie Eriksdatter*. Ved auktionsskjøte av $\frac{7}{8}$, tinglyst $\frac{8}{8}$, 1831 kjøpte han gaarden Kollerud i Høland og solgte denne eiendom igjen ved skjøte av $\frac{2}{3}$, tinglyst $\frac{19}{3}$, 1867, efter at ha kjøpt gaarden Øvre Kragtorp ved skjøte av $\frac{13}{1}$, tinglyst $\frac{17}{1}$, 1865. — De etterlot fem gifte døtre.

7. g. **Johan Henrik Abelsted**, født $\frac{19}{11}$ 1802 paa Musetstuen i Romedal og død $\frac{20}{7}$ 1841 i Eidsberg, kom først i sættersalen i det av Christopher Grøndahl i 1812 oprettede boktrykkeri i Christiania og gik herfra over til sin yngre bror J. Chr. Abelsted, da denne i 1832 startet sit eget boktrykkeri. Hans helbred, som aldrig hadde været av de robuste, — han opholdt sig saaledes i 1821 og 1822 hos sin ældste svoger Heyerdahl i Høland for at nyde landluften — led imidlertid under det med daarlige sanitære forhold dengang forbundne typesætteri, og da der stodte ulykkelige ægteskabelige divergenser til, blev han saa psykisk deprimert at han maatte slutte som typograf i 1838. Hans hustru vilde da forsøke smaahandelen. Ved kgl. resolution av $\frac{6}{5}$ 1839 fik Abelsted dispensation fra loven av $\frac{8}{6}$ 1818 forsaavidt angik den befalte tjenestetid ved handelen og den fastsatte aldersgrænse, hvorefter borgerskap blev ham tilstaat $\frac{5}{7}$ 1839 som høker i Christiania. Han var imidlertid blit saa nedtrykt at forstanden svigtet, og hans hustru drev derfor høkerhandelen paa egen haand og fortsatte dermed til sin død, hvorefter borgerbrevet blev avgitt til Magistraten $\frac{24}{2}$ 1862.

Gift $\frac{27}{1}$ 1831 i Christiania, efter bevilling av $\frac{25}{1}$ næstfør, med *Olea Juul*, født 1792 i Fredriksværn og død $\frac{11}{2}$ 1862 i Christiania, datter av daværende kontorbetjent, senere fuldmægtig *Hannibal Juul* og *Bodil Cathrine Holm*. Hun hadde tidligere været gift $\frac{15}{9}$ 1812 i Christiania med guldsmed Seth Lauritz Due,¹ som hadde en god forretning og var ganske velholden indtil hustruens ødselhet gjorde stillingen usikker, og det endte med skilsmisse efter bevilling av $\frac{20}{12}$ 1830. — Abelsted hadde to barn [8 a–8 b]:

8. a. **Fredrikke Marie Bolette Abelsted**, født $\frac{16}{3}$ 1831 i Christiania og død her $\frac{25}{10}$ 1906. Som enke drev *Marie Larsen* restaurant i Bogstadveien.

Gift $\frac{30}{12}$ 1853 i Christiania med snekker *Anders Larsen*, som var født $\frac{22}{7}$ 1833 paa plassen Snurud under Stange prestegaard; søn av husmandsfolk *Lars Larsen* og *Sidsel Andersdatter*. Deres søn var direktør for Theaterkafeen i Christiania *Henrik Larsen*.

¹ Se Due og Finne-Grønn: Slegten Due fra Trondhjem, s. 64.

8. b. **Christian August Rudolph Abelsted**, født ^{19/8} 1833 i Christiania og død her ^{25/1} 1889, kom ved farens død ind på Vaisenhuset, hvor han som kvik og lærvillig gut gjorde rask fremgang. Han røbet tidlig anlæg for det dramatiske og hadde en ubændig lyst til at gaa til scenen, mens familien og venner vilde ha ham til prest. Det blev foreløbig ingen af delene, da han blev sat i butikken i «Christian Augsts Minde's» utsalg. Herfra kom han til kjøbmand Fredrik Holler og ved dennes død i febr. 1853 til Ihlen & Salvesen, som drev byens dengang største manufakturhandel.

Skuespiller Abelsted.

Trods flid og yndest baade hos chefer og kolleger brøt han tvert av i 1853 og meldte sig til den av skuespiller Kronborg i 1852 oprettede theaterskole. Efter en eneste privat prøve fik Abelsted 1853 engagement ved Det norske Theater i Møllergaten og debuterte ^{5/11} i lystspillet «Et Fangenskab i 1806». Han hadde et meget godt theatorydre, en vakker sangstemme og gjorde straks lykke. I de følgende aar optraadte han i en række helte- og elskerroller, men gled efterhaanden over i det karakterkomiske fag. Med lune og humør og et ægte og friskt talent skapte han en lang

række utmerkede figurer, men skjønt han var den første Christiania-gut, som fik navn i skuespilkunsten, kunde han aldrig sproglig frigjøre sig fra paavirkningen af de mange danske skuespillere, som dengang behersket scenen.

Vaaren 1863 blev Abelsted og hustru ansat ved Bergens Theater, men alt i 1864 kom han tilbake til Christiania Theater og forblev her i 25 aar til sin avskedsforestilling ^{25/10} 1888.

Sine bedste roller hadde Abelsted som Johan i «Kjærlighed uden Strømper», som Peter Ravn i «En Spurv i Tranedans», hvilken rolle han valgte ved sin benefice i anledning av 25'aarsjubilæet ^{5/11} 1878, og som Alidor de Rosenville i «Reisen til China», som han spilte ved 30'aarsjubilæet ^{3/6} 1884 og ved sin avskedsforestilling. Abelsted spilte Peter i «Kongsemnerne» 1864, var den første indehaver av Bastian Monsens rolle i «De Unges Forbund» 1869, og sang Mazetto ved den første norske opførelse av Mozarts «Don Juan». — Flere end 6000 ganger og i nærpaa 500 forskjellige roller i skuespil, vaudeviller, farcer, syngestykker og operaer optraadte Abelsted i de 35 aar, hvori han var knyttet til scenen. Med oprindelige evner, utviklet samvittighetsfuldt i trofast kjærlighet til sit kald, øvet han scenens kunst

med hæder og værdighet. Ved sin avsked i 1888 mottok han fra theatrets direktion en sølvpokal og fra personalet en brillantnaal som velfortjente hædersgaver.

Gift $\frac{1}{2}$ 1859 i Christiania med *Christine Wilhelmine Christophersen*, født $\frac{18}{12}$ 1838 sammesteds og død her $\frac{20}{8}$ 1911, datter av gjørtler *Johannes Christophersen*, der indkaldtes fra Christianstad som gravør til Kongsberg vaabenfabrik og senere utførte alt metalarbeide til det kgl. slot i Christiania, og *Ottolie Olsen* fra Vang, som var en kusine av millionæren *Christian Hammer* i Stockholm. Fru Christine Abelsted var i en del aar knyttet til Christiania Theater og drev efter sin ægtefælles død en thehandel i Huitfeldts gate 12. Barn [9 a–9 e]:
 9. a. **Dagny Abelsted**, født $\frac{16}{4}$ 1863 i Christiania, blev utdannet som sangerinde og reiste over til New York, hvor hun blev gift i 1897 med *Henry Carry Feilberg*, som var født $\frac{21}{10}$ 1867 i Skien og i daaben tillagt navnene Anton Henrik Franciscus; søn av boktrykker *Peter Henrik Feilberg* og *Ingeborg Marie Lund*. Han var først typograf, men slog sig paa journalistikken og blev ansat i «Nordisk Tidende» i Brooklyn. Her døde Feilberg i 1910 og hans hustru flere aar senere. En datter Ingeborg Feilberg er gift med *H. A. Wilson*, Marathon, New York.

H. Keddell og hustru f. Abelsted.
(1930.)

9. b. **Ragnfried Abelsted**, født $\frac{15}{1}$ 1865 i Christiania, bosat i Penticton i Britisk Columbia.

Gift $\frac{8}{8}$ 1889 i Erith, Kent, England med *Herberth Keddell*, født $\frac{10}{1}$ 1856 i London som søn av arkitekt *John Pipler Keddell* og *Ester Anthony Orfeur*.

I 1874 kom Keddell paa kontoret hos firmaet Wilh. Webster & Co. i London, og i 1877 til Christiania, hvor han fik ansættelse hos Hansen & Heyerdahl og $\frac{21}{1}$ 1884 indtraadte i firmaet Keddell & Bommen, som

fremdeles bestaar. Han uttraadte av dette $\frac{31}{12}$ 1901, drev for en tid agenturforretning i London og var i 7 aar sekretær og kasserer for Cottage Hospital i Erith, Kent. I 1911 flyttet familien til Penticton i Britisk Columbia, hvor Keddell i et par aar drev en frugtranch og siden i 18 aar har været regnskapsfører og kasserer for byens hospital og for Seilforeningen. To barn: Erik John, død 1918, og Mary Christine.

9. c. **Bjarne Abelsted**, født $\frac{21}{1}$ 1870 i Christiania, utdannet sig for musikken, drog tidlig til De forenede Stater i Amerika, hvor han levet som komponist. Han skal ha været gift, men den nærmeste familie, søsteren fru Keddell, er uten noget kjendskap til hans liv derover, vet kun at han for længe siden er død. Hvorvidt han efterlot barn er likeledes ubekjendt. — Ved aarhundredeskiftet var han paa besøk hjemme i Norge; en av hans tidligste klassekamerater fra Gjertsens skole traf ham paa dampskibet paa Mjøsen.
9. d. **Einar Abelsted**, født $\frac{29}{12}$ 1871 i Christiania, døde $\frac{10}{5}$ 1910 paa Sandnessjøen. Som sine søskende var han meget musikalsk, et humørfyldt og elskværdig menneske. En tid drev han i Christiania en-gros forretning i hermetik og konfityrer, men var i sine siste leveaar en meget dygtig handelsreisende, velkjent og veldig paa hele kysten op til Nordland.

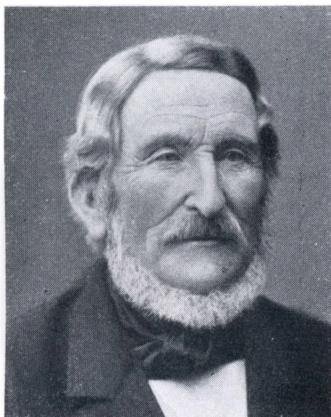
Gift $\frac{3}{4}$ 1901 i Trefoldighets kirke i Christiania med *Katharina Olivia (Livvi) Kundert*, født $\frac{21}{9}$ 1880 i Borge, datter av verkseier Casper Johannesen Kundert, som med forældre og bedstefar i 1852 kom op fra Schweiz, og *Clara Marie Semb*. Efter Abelsteds død ægtet hun $\frac{28}{7}$ 1913 i Christiania grosserer Jacob Ewerth, som er født $\frac{9}{11}$ 1880 i Arendal; bosat i Oslo. Et barn:

10. **Emmy Borghild Abelsted**, født $\frac{6}{4}$ 1905 i Christiania; gift $\frac{11}{5}$ 1929 med *Assene Guroff*, Sofia i Bulgarien.

9. e. **Trygve Abelsted**, født $\frac{3}{8}$ 1873 i Christiania, emigrerte til De forenede Stater i Amerika og er død der uten at den nærmeste familie vet noget om ham. Det antas at han var gift.

7. h. **Jacob Christian Abelsted**, født $\frac{5}{5}$ 1806 paa Sandbuvalden i Vaage og død $\frac{20}{3}$ 1892 i Christiania, kom som barn til onkelen provsten Finckenhagen i Nes paa Romerike, av hvem han ogsaa blev konfirmert $\frac{1}{10}$ 1820, godt og vel fjorten aar gammel, med det vidnesbyrd (i 1831) at «han var godt oplyst i sin kristendoms kundskap og under opholdet i Nes og i prestens hus altid hadde ført en anstændig kristelig vandel». Efter onkelens tilskyn-

delse kom han i boktrykkerlære hos Christopher Grøndahl i Christiania og blev her erklaeret for svend $\frac{31}{12}$ 1827 «med anbefaling som duelig arbeider til enhver, der maatte behøve hans tjeneste». Under $\frac{20}{11}$ 1829 fik han borger-skap som faktor ved boktrykkeriet i Skien, men opsa dette allerede $\frac{27}{7}$ 1831, idet han hadde faat tilbud, skriftlig bekræftet $\frac{1}{8}$ næsteften, fra Ludvig Mariboe om at gaa ind som faktor i det av ham i 1829 anlagte boktrykkeri. Som saadan fik han borgerskap i Christiania $\frac{2}{8}$ 1831 og stod i denne tjeneste til han i 1832 kjøpte Tangens boktrykkeri og ved Høieste resolution av $\frac{13}{7}$ 1832 fik den

Boktrykker Abelsted og hustru f. Feilberg.

fornødne bevilling til driften. Under $\frac{11}{1}$ 1833 løste han borgerskap som boktrykker.

Fra Abelsteds boktrykkeri utgik fra 1836 «Norsk Retstidende», som i 1871 blev slaat sammen med det da ti aar gamle «Ugeblad for Lovkyndighed» og senere utvidedes betydelig. Foruten av skolebøker blev Abelsted forlægger av den anseete «Holmboes bibelske Real=Ordbog», likesom bør nævnes «Lomme=Reiseruten», som han delvis selv redigerte, hvad han som ivrig jæger og friluftsmand var særdeles vel skikket til. I sine senere aar var han en favorabel forlægger for flere av sine akademiske venner, indtil han sluttet sin virksomhet og opsa sit borgerskap $\frac{8}{9}$ 1876 og solgte boktrykkeriet til H. Tangen. Han vedblev dog som forlægger av Juridisk Repertorium og Retstidenden og sikret sin familie retten til utgivelsen av disse «kasseartikler».

Ved skjøte av $\frac{16}{4}$ 1835 fra jomfru Anne Lohse kjøpte Abelsted Toldbod-gaten nr. 5, og hadde siden trykkeri og kontor i denne gaard, som nu ikke længer existerer, idet dens tomt er indgaat i komplexet Toldbodgaten nr. 3. Om sommeren bodde familien i mange aar paa Bækkestuen paa Bygdø, senere kjøpte han løkken «Frihedslyst», nu Drammensveien nr. 93, som han benyttet

Paa Frihedslyst 1871.

I nederste række i fra venstre: Boktrykker Jacob Chr. Abelsted, med døtrene Laura Abelsted og Anna Abelsted,
dennes daværende forlovede grosserer Oscar Willumsen, samt en gjest.

I øverste række: I midten grosserer Willumsens mor og boktrykker Abelstsds hustru, f. Feilberg. Længst til venstre og længst til høire grosserer
Oscar Willumsens søstre Agnes og Harriet Willumsen.

Fra Frihedslyst 1871.

til vinterbolig, og hvor svigersønnen Hall bodde i sidebygningen. I det siste aar av sit liv hadde han sit hjem i Drammensveien nr. 89 B, den tidligere Tostrupløkke, idet han fandt at menagen paa «Frihedslyst» blev for stor for ham i hans høie alder, og her avgik han ved døden.

Abelsted var en av stifterne av Den norske Bokhandlerforening og dennes høit agtede medlem fra 1851 like til sin død. Efter at ha tjent som fanejunker i «Christiania borgerlige Infanterikorps» blev han utnævnt til secondløitnant $\frac{11}{12}$ 1840, samme dag som Nils Ytteborg blev stadshauptmand og dets chef; den $\frac{30}{9}$ 1846 befordredes han til premierløitnant og $\frac{17}{7}$ 1847 til kaptein og chef for 3. kompani efter Jørgen Stolt; under $\frac{30}{3}$ 1857 fik han efter ansøkning entledigelse fra korpset som exercermajor.

Under $\frac{23}{9}$ 1856 mottok Abelsted beskikkelse som medlem av Indkvarteringskommissionen.

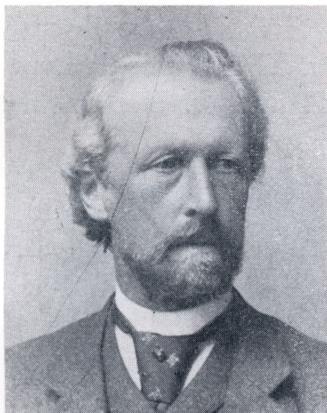
Som ivrig harejæger var Abelsted i mange aar medlem, enstemmig indvotert $\frac{26}{6}$ 1849 efter forslag av major Sparre, av det i 1810 stiftede «Skydeselskabet Christian Augusts Venner», som hadde sine sammenkomster paa restauratør Helverschous løkke ved Munkedamsveien. Her møttes de jevnlig 25 medlemmer til en skytesæson paa 6 dager, hvor hver skjøt ialt 18 skud, og derhos én gang aarlig til fugleskytning; det hele som regel ledet av selskapets doyen, den uhyre interesserte Thor Olsen, vel kjendt baade som kjøbmand og som filantrop. Da selskapet opløstes ved en generalforsamling $\frac{14}{10}$ 1869, var Abelsted en av de 8 som undertegnet protokollen. Han hadde da i aarenes løp vundet mangen smuk præmie i sølvtoi, som fremdeles er i familiens besiddelse. Da det ikke længe efter blev vakt motion om at samle aktive sportsjægere og -fiskere i en forening, ikke mindst for derved at fremskynde bedre, for vildtet mere betryggende jagtlover, deltok Abelsted $\frac{10}{2}$ 1871 i dannelsen av «Norsk Jæger- og Fiskerforening», som begyndte med 463 og ved sit 25-aars jubilæum talte 1700 medlemmer, med tilsluttende foreninger paa 2000 medlemmer.

Abelsted førte, saavel mens hustruen levet som siden, da datteren Laura styrte for ham, et aapent hus, hvor slegt og venner altid var velkomne. Der samledes gjerne oberst Thrane, armeintendant Brun, rektorerne Blom og Feilberg, lektor Carl Hals, byfoged Hals, telegrafbestyrer Valentin Arentz, pædagogerne Carl og Emil Johanssen, hans nævø Maximil Gran m. fl. til diskussion om tidens spørmaal og dyrket ivrig l'hombre'n til toddy og langpipe. Selv var Abelsted en vennesæl mand, mild i sin dom om menneskene, hjelpsom og venlig overfor alle, han hadde om sig.

Gift $\frac{23}{9}$ 1834 i Skien med *Jacobine Lucie Feilberg*, som var født $\frac{29}{4}$ 1812 sammested og døde $\frac{30}{5}$ 1881 i Christiania, datter av farver *Frederik Feilberg* og 2. hustru *Karen Anker Berggren*. Fru Abelsted omtales som en skarp,

intelligent dame, som styrte sit hus med megen dygtighet. Sine siste fjorten aar sat hun i rullestol, lidende av gigt. Fire barn [8 a—8 d:]

8. a. **Fredrikke Caroline Marie Abelsted**, født $17/8$ 1835 i Christiania og død her $16/4$ 1895.

Bokholder A. M. F. Hall og hustru f. Abelsted.

Gift $26/7$ 1860 i Christiania med bokholder i Christiania Bank og Kreditkasse *Andreas Mogens Fredrik Hall*, som var født $23/2$ 1831 i Hollen og døde $9/2$ 1917 i Christiania, sør av skibsfører *Bertel Hansen Hall* og *Karen Poppe*. De etterlot tre barn, Dagny Hall, f. 1862, Gudrun Hall, f. 1863 og gift med skibsfører Lars Gartner Feilberg Thomsen i Skien, og Fredrik Abelsted Hall, f. 1865, ingeniør i Shenectady i staten New York.

8. b. **Laura Hedvig Abelsted**, født $19/5$ 1837 i Christiania, hvor hun døde $17/9$ 1896; ugift. Efter sin mors død i 1881 styrte hun huset for sin far og var en fortræffelig vertinde i det gjestfrie hjem.

8. c. **Ulrik Fredrik Abelsted**, født $6/4$ 1845 i Christiania, døde her $29/10$ 1860.

8. d. **Anna Marie Abelsted**, født $13/5$ 1852 i Christiania og død her $19/10$ 1920 av hjertelammelse.

Frøken Laura Abelsted.

Gift $5/9$ 1871 i Christiania med *Oscar Willumsen*, som var født $12/5$ 1840 i Frederikshavn og døde $31/5$ 1901 i Christiania av straalesop; sør av overlæge *Wilhelm Barthold Willumsen* og *Petrine Augusta Hansen*. Ved overlægens død i 1854 bodde familien i det dengang danske Altona. Da

befolkningen her helt overveiende talte tysk, kom Oscar Willumsen i tysk skole, hvorefter han fik ansættelse hos sin fars ven, den danske generalkonsul i Hamburg, den av det danske landbruk og hedesaken høit fortjente handelsherre Hendrik Pontoppidan, der var indehaver av det store firma H. Pontoppidan & Co., som dengang spilte en dominerende rolle i forretninger paa Norden. Av ham blev Willumsen sendt til det danske firma Westenholz Brothers i London og var her engagert i fire aar. Til Christiania kom han i 1862 og var i de første aar kontorchef hos Holst & Fleischer. Den $\frac{1}{2}$ /6 1868 etablerte

Konsul Oscar Willumsen og hustru, f. Abelsted.

han sig — med borgerskap av $\frac{2}{3}$ /6 s. a. — med bergenser Robert Jessen under firma Willumsen & Co., som i 1872 gik over til Willumsen & Jessen. I de to første aar drev firmaet fortrinsvis i fetevarer, senere import av korn for egen regning.

Grosserer Willumsen var en meget dygtig og anset forretningsmand. Han blev indvalgt i styret for en række av byens ledende selskaper, var saaledes medlem av kontrolkomiteen i Christiania Bank og Kreditkasse, styremedlem i Christiania Aktieølbryggeri, Moss Aktiemøller, Norges Handels- og Sjøfartstidende. I mange aar var han overformynder og fra 1891 russisk vicekonsul. — Skjønt han kom fremmed til byen, indforlivedes han meget hurtig i forholdene og følte sig straks vel i Norge, av hvis natur han som ivrig friluftsmand følte sig stærkt tiltalt. — Willumsen levet i et meget lykkelig ægteskap med sin hustru, som var en dygtig og omsorgsfuld husmor med varm interesse for tidens mange spørsmål. Saa længe han levet førte hun et stort og gjestfrit hus i deres hjem i Sommerrogaten nr. 17 og senere i Drammensveien nr. 98. — Om deres efterslegt henvises til den av deres søn grosserer Wilh. Willumsen i 1934 utgivne stamtavle over «Familien Willumsen».

6. b. **Peter Abelsted**, født i oktober 1760, blev fra underofficer befordret $\frac{2}{7}$ 1784 til secondløjtnant à la suite i 2. Akershusske nationale Infanteriregiment og virkelig secondløjtnant $\frac{29}{2}$ 1788 med gage fra $\frac{4}{7}$. Under $\frac{29}{5}$ 1789 befordredes han til premierløjtnant ved Oplandske regiment, overførtes med Ullensakerske bataljon til Norske Jægerkorps fra $\frac{31}{7}$ 1801, fik kapteins karakter $\frac{30}{3}$ 1802 og blev virkelig kaptein og chef for Ullensakerske kompani $\frac{14}{1}$ 1803 med 180 rdl. i gage, fra $\frac{22}{7}$ med fuld gage, 276 rdl. Efter ansøkning dimittertes han fra officerskorpset $\frac{24}{2}$ 1804 med 180 rdl. i aarlig pension og døde $\frac{12}{10}$ 1837.

Gift $\frac{27}{1}$ 1793 i Eidsvold¹ med *Ditlevine Marie Gamborg*, døpt $\frac{2}{8}$ 1766 sammesteds og død $\frac{5}{5}$ 1853 i Christiania, datter av tiendeforvalter *Thomas Gamborg* og *Anne Sophie Werner*. Tre barn [7 a–7 c]:

7. a. **Christopher Leganger Abelsted**, døpt $\frac{6}{10}$ 1793 i Eidsvold, efter hvis sognekrest, titulær professor Leganger han blev opkaldt; døde som ganske liten.
 7. b. **Hans Frederik Storm Abelsted**, døpt $\frac{15}{1}$ 1795 i Fron; han skulde gaa den militære vei, blev kadet $\frac{1}{1}$ 1809, men maatte paa grund av svak helbred uttræde av kadetkorpset $\frac{1}{1}$ 1811 og skal være død kort efter.

7. c. **Thomas Gamborg Abelsted**, døpt $\frac{15}{5}$ 1802 i Eidsvold og død $\frac{12}{8}$ 1877 i Frederiksberg, Kjøbenhavn. Han blev secondløjtnant $\frac{15}{2}$ 1823 i Christiansandske brigade, premierløjtnant $\frac{11}{6}$ 1834 ved Vestfjeldske kompani av Telemarkske Musketerkorps, beskikkedes $\frac{29}{10}$ 1834 til adjutant ved Laurvikske Musketerkorps, blev forsat som premierløjtnant til Hedrumske kompani av samme korps $\frac{20}{9}$ 1838 og i samme egen-skap til Bamleske kompani av Telemarkske Musketerkorps $\frac{29}{12}$ 1838. Under $\frac{16}{7}$ 1845 befordredes han til kaptein og chef for 4. divisjon av Bratsberg landværnsbataljon. Under $\frac{9}{1}$ 1869 fik han avsked med 400 spd. i aarlig pension, og $\frac{27}{5}$ 1871 tilladelse til indtil videre at nyte denne pension i utlandet. For at søke lægehjelp mot en frembrytende kræft reiste han med sin datter *Marie Susanne* til Kjøbenhavn. De leiet en liten bekvemmelighet i Blaagaards gate 7, men i januar 1877 maatte han lægges ind paa Diakonissestiftelsen i Frederiksberg, hvor han endte sine dage. Paa sin mors og egne vegne oplyste datteren at de var eneste arvinger, hvorfor skifteretten extraderte boet til privat skifte mot erlæggelse av kr. 14,50 i arveavgift, som blev betalt $\frac{16}{5}$ 1878.

¹ Eidsvolds kirkebøker brændte med prestegaarden 1877. I 1856 hadde imidlertid genealogen byraachef Wilhelm Lassen tat et *utdrag* av dem for tiden 1688 til 1856, og dette tilhører nu hans efterladte samlinger i Riksarkivet.

Gift $\frac{8}{10}$ 1834 i Solum med *Georgine Elisabeth Bryn*, døpt $\frac{6}{10}$ 1811 i Herefoss og død $\frac{15}{6}$ 1896 i Christiania; datter av daværende sorenskriver i Robyggelaget, senere byfoged i Larvik *Thomas Bryn* og *Susanne Lind*. To barn [8 a–8 b].

8. a. **Peter Thomas Gamborg Abelsted**, født $\frac{27}{2}$ 1835, døde $\frac{17}{9}$ 1859 i Christiania.

8. b. **Marie Susanne Abelsted**, født 1838, døde $\frac{3}{3}$ 1907 i St. Hans Hospital ved Roskilde, hvor hun som sindssyk hadde ophold i mange aar; ugift.

6. c. **Hedvig Abelsted**, døpt $\frac{2}{5}$ 1765 i Ullensaker, døde $\frac{20}{3}$ 1813 paa Moss.

Gift $\frac{10}{4}$ 1791 i Eidsvold med *Haagen Nilson*, født $\frac{7}{3}$ 1756 i Christiania og død $\frac{12}{7}$ 1822 paa Moss; sørn av vicelagmand, assessor i Overhofretten

Toldinspektør Haagen Nilson og hustru, f. Abelsted.

Paul Nilson og *Marie Bendeke Nielsen*. Efter at ha faat handelsutdannelse i London nedsatte Haagen Nilson sig som forretningsmand i hovedstaden, hvor han hadde udmerkede forbindelser i byens ledende handelskreds. Da han ogsaa kom i besiddelse av betragtelige arvemidler kjøpte han i 1786 Eidsvold verk av justisraad Hans Hagerup for 46 000 rdl. Svære tap ved et av byens handelshus bevirket imidlertid at han blev ute av stand til at indfri de ved kjøpet indgaaede forpligtelser, kunde saaledes hverken betale de fastsatte kontante 13 000 rdl. eller renter, og da han forgjæves hadde søkt hypotheklaan i Creditkassen i Kjøbenhavn, saa Nilson sig nødt til at sælge verket i 1789 til ritmester Iver Elieson.

I 1791 foretok han som Bernt Ankers agent en reise til Ostindien paa den første norske ostindiefarer, utrustet av Anker; det var en expedition som avgik fra Moss og efter to aars forløp vendte tilbake i 1793.

I 1797 søkte han ansættelse i Toldetaten, og Generaltoldkammeret indstillet ham $\frac{28}{11}$ 1797 til toldbetjent i Trondhjem, saasom han — etter uten egen skyld at være berøvet sin formue — «hadde gjort en reise til England for derfra at skaffe duelige arbeidere i jern- og staalindustrien, hvorved han trodde at gavne de norske jernverk, og ved sindighet og god opførsel gav grundet haap om i ham at finde en duelig betjent». Under $\frac{6}{12}$ 1797 fik Nilson kgl. bestalling i denne stilling, hvis normale indtægt var 300 rdl. aarlig, hvorav 180 i sportler og procenter. Den $\frac{28}{2}$ 1803 blev han befordret til told- og konsumptionsinspektør i Molde, hvor gagen var 200 rdl., hvortil i sportler og procenter kom 90 rdl. Det var saaledes en mindre indtægt end i Trondhjem, men et behageligere embede og bedre titel. Generaltoldkammeret anbefalte ham «for hans gode energiske karakter og den flid, han viste i sine embedspligter». Under $\frac{3}{4}$ 1812 blev Nilson paa ansøkning forflyttet til Moss i samme egenskap og levet siden her som en meget anset mand. Hans bo blev sluttet $\frac{10}{10}$ 1824 med 650 spd. i behold til fem efterlevende barn: kjøbmand i Christiania Hans Nilson, kjøbmand i Trondhjem Paul Nilson, toldbetjent i Skien Haagen Nilson, Hedvig, gift med prokurator Peter Otto Poppe, og Kirsten Nilson, gift med lensmand Schive i Selbu.

6. d. **Nicolai Bartholomæus Abelsted**, født 1768, kom efter at være konfirmert i Eidsvold 1785 til sjøs fra Tønsberg, blev skibsfører og forulykket under krigen i 1809 paa reise til Danmark med et av Statens skib, hvorfor hans enke siden nød en aarlig pension paa 40 spd. Han var med familien bosat i Melsomvik i Stokke, senere paa Nordre Aarø i Nøtterø.

Gift $\frac{4}{5}$ 1802 i Sandefjord med *Sophie Charlotte Falck*, som var født $\frac{12}{12}$ 1777 paa Nøtterø og døde $\frac{28}{11}$ 1854 i Tønsberg; datter av sogneprest *Wilhelm Falck* og *Fredrikke Sophie Ørsted*. Fire barn [7 a—7 d]:

7. a. **Sophie Amalie Abelsted**, født $\frac{25}{12}$ 1804 i Stokke, døde $\frac{6}{12}$ 1848 i Tønsberg; blev gift $\frac{17}{9}$ 1829 i Sandeherred med *Peder Bull Melsom*, født $\frac{7}{8}$ 1800 i Melsomvik og død som kjøbmand i Tønsberg $\frac{8}{12}$ 1841; son av kjøbmand *Peder Melsom* og *Christine Marie Hørbye*. Uten barn.

7. b. **Fredrikke Sophie Abelsted**, født $\frac{26}{12}$ 1806 i Stokke, døde ugift $\frac{30}{7}$ 1885 i Tønsberg, hvor hun i mange aar bodde hos frøknerne Hundt og levet meget beskedent, tildels støttet av gode venner. Hun mindes som en i væsen og tale original, men meget hyggelig dame.

7. c. **Hans Abelsted**, født $\frac{17}{7}$ 1809 paa Nordre Aarø, kom tidlig til sjøs fra Sandefjord, blev skibsfører og døde $\frac{19}{10}$ 1865 ved ulykkestilfælde (drukning) i Hudiksval i Sverige.

Gift $\frac{29}{12}$ 1837 i Sandeherred med *Karen Anne Gokstad*, døpt $\frac{10}{6}$ 1801 i Stokke og død $\frac{29}{7}$ 1881 paa Gokstad i Sandeherred, datter av *Ole Arnesen Skjærnsnes* og *Tonette Rasmusdatter*. Hun var tidligere gift, $\frac{19}{11}$ 1824 i Stokke, med skibsfører Niels Gokstad, født $\frac{2}{10}$ 1800 i Sandeherred, søn av Ole Nielsen Gokstad og Anne Hansdatter. Uten barn.¹

- 7. d. **Nicolai Bartholomæus Abelsted**, født $\frac{26}{4}$ 1810 paa Nordre Aarø i Nøtterø, døde $\frac{18}{6}$ 1886 i Christiania som fhv. styrmand; ugift.
- 6. e. **Sophie Amalie Abelsted**, døpt $\frac{5}{6}$ 1769 i Ullensaker, døde $\frac{9}{12}$ 1846 paa Bragernes, blev gift oinkr. 1795 med *Ole Saxeborg*, født $\frac{14}{12}$ 1767 paa Bragernes og død der som kjøbmand, eligert borger og kæmner 1826, begr. $\frac{19}{2}$; søn av *Peter Torstensen Saxeborg* og *Elisabeth Olsdatter*. Flere barn.
- 6. f. **Hans Abelsted**, døpt $\frac{24}{8}$ 1770 i Ullensaker, var korporal ved Akershus Dragonregiment fra $\frac{1}{9}$ 1787, blev secondløitnant reformé ved samme regiment $\frac{26}{9}$ 1788, virkelig secondløitnant $\frac{12}{2}$ 1790 med extraordinaær gage fra $\frac{10}{4}$ 1795 og premierløitnant $\frac{7}{8}$ 1801; han bodde da paa Jonsrud i Nes paa Romerike. Under $\frac{20}{6}$ 1809 fik han avsked med ritmesters karakter med 120 rdl. i aarlig pension. I senere aar var han bosat i Høland, temmelig svak for det stærke og døde $\frac{7}{1}$ 1822 paa byens sykehus i Christiania.
- 6. g. **Karen Margrethe Abelsted**, døpt $\frac{6}{10}$ 1771 i Ullensaker, blev begr. $\frac{1}{11}$ 1771 i Eidsvold.
- 6. h. **Arvid Christian Abelsted**, døpt $\frac{9}{1}$ 1774 i Eidsvold, døde der som barn.
- 5. b. **Johan Wilhelm Abelsted**, født 1725 i Vestre Slidre, levet ved skiftet efter sin mor i 1741, men døde vistnok ikke længe efter og i ethvert fald inden skiftet i 1757 etter faren.

¹ Abelsted hadde, (Morgenbladet $\frac{14}{5}$ 1844), utenfor ægteskapet, med Anne Marie Jeremiasdatter Reinert (gift $\frac{28}{3}$ 1831 i Sandeherred med styrmand Erik Carl Ludvig Zimmerman) en søn:

Abraham Henrik Reinert Abelsted, født $\frac{27}{1}$ 1844 i Sandeherred og død som skibsfører $\frac{27}{11}$ 1907 i Sandefjord, hvor gift $\frac{30}{10}$ 1874 med Bolette Gulbrandsen, født $\frac{10}{6}$ 1848 s. steds og død $\frac{20}{7}$ 1926, datter av Caspar Gulbrandsen og Serine Eliassen. Fire barn, alle født i Sandefjord:

- a. *Signe Kristine Abelsted*, født $\frac{14}{8}$ 1877; apoteker i Brumunddalen.
- b. *Jenny Margit Abelsted*, født $\frac{14}{10}$ 1879; postfuldmægtig.
- c. *Henrik Reinert Abelsted*, født $\frac{26}{4}$ 1882, skibsmægler, død $\frac{9}{8}$ 1907 paa Diakonhjemmet i V. Aker; ugift.
- d. *Anna Borghild Abelsted*, født $\frac{28}{9}$ 1885, bosat i Trondhjem; gift $\frac{4}{6}$ 1914 i Sandefjord med *Trygve Brigg*, født $\frac{19}{2}$ 1882 i Christiania, kontorchef i Trondhjem, død $\frac{26}{8}$ 1930 paa Lillehammer.

5. c. **Barbara Christine Abelsted**, født 1727 i Vestre Slidre, døde 1766 i Christiania og blev der begravet ^{12/6}. Ugift.

I en kort tid i 1756 var Barbara trolovet med den frække løgnhals auditor Christian Gran Molberg, som kaldte sig Christian Molberg Gran og utgav sig for Ludvig Holbergs søstersøn, idet han opgav sine forældre at være den tidlig avdøde oberstløjtnant Christen Gran og Edel Holberg, mens han vitterlig var søn av en brav underofficer, senere politibetjent i Bergen Joachim Molberg og Else Kirstine Andersdatter. Han løi sig til forældre, fødested, fødselsaar, examiner, utenlandsreiser og studier ved fremmede universiteter og utfærdiget selv alle fornødne falske attestter. Det lykkedes ham ved stadig at fremholde det fingerte slektskap med Ludvig Holberg at føre myndigheterne bak lyset i nogen tid og opnaa auditørembedet i Trondhjem og enkelte økonomiske fordeler, men det endte med avsættelse, uten at dog hans attestbedragerier og falske foregivender blev synderlig opklaret saa længe han levet. I 1799 døde han i Frederiks Hospital i Kjøbenhavn, 70 aar gammel.

Det var mens Molberg var huslærer for regimentskvartermester Colbjørn Jacobsens barn paa Aalgaard i Sørum at han i 1756 blev trolovet med presten Peter Abelstseds datter Barbara, men herligheten varte ikke længe. Han benyttet forholdet til at «laane» penge av hendes familie, saaledes 75 rdl. av hendes bror Nils Abelsted, som da var kapellan hos faren, og hans opførsel var i det hele vistnok litet tiltalende. Da trolovelsen gik overstyr og laangiverne derefter vilde ha sine penge igjen, vilde han ikke gjøre ret og riktighet for sig. Hans eiendeler blev da belagt med arrest paa Aalgaard ^{30/11} 1756, og det trak op til proces ^{12/3} 1757. Molberg møtte aldrig i retten, men saa længe processen varte utlot han sig med en hoben lønagtige beskyldninger overfor de to prester og diverse blamerende utsagn om familien for derved at hævne sig for den brudte trolovelse. Han paastod saaledes at ha prædiket for presten og kapellanen mindst 20 ganger (!), «og det kunde nok behøves, for kapellanen, Nils Abelsted burde heller sitte i skolen og ha ris paa sin rumpe», og de hadde begge været skyld i at han ikke var kommet til at ta theologisk attestas! (han var ikke engang student!). Og hvad Barbara angik «var det ikke for hendes kyskhets skyld at hun slap fri, men hans opriktige kjærlighet, da dertil var anledning paa forskjellige steder!»

Dommens faldt ^{15/11} 1757, tre maaneder efter presten Abelstseds død. Det heter der at Molberg «hverken hadde mødt med tilsvær i saken, langt mindre bevist det allerringeste av hans blamable snak, men likesom befrygtet sig at hans egen utøste gift skulde fordærve ham selv mest, og derfor holdt

det raadeligst at holde sig derfra. Nu er det saa at ethvert ærekjært og honnet menneske undser sig for at føre frem mot et venerabelt hus saa grove og ublue, men tillike usandfærdige og ubevislige ting, som Molberg har utspredt om sal. provsten og hans familie, men da ordene ikke just er saadanne at dom paa ære derfor bør avsiges, saa ifl. Lovens 6—21—4 kjendes for ret: at Molberg for sine avindsfulde, maliciøse og skammelige expessioner om og imot avgangne provsten Abelsteds familie bør gjøre denne en offentlig deprecation inden Retten paa det sted, han kan anträffes; alle av Molberg talte uanstændige ord være døde og maktesløse og ikke komme provstens familie til forkleinelse paa deres velbekjendte ærlige navn og rygte, hvorved og mortificeres alle de skrifter, Molberg efterdags maatte ha eller ville forevise, den sak betræffende, som falske og av et ondt gemyt opdigtede». Sluttelig blev han idømt en mulkt til Christiania Tugthus paa 10 rdl. og til citanterne i procesomkostninger likeledes 10 rdl., alt at betales inden 15 dager efter dommens lovlige forkynELSE.

Barbara Abelsted bodde i mange aar hos sin ældste bror kaptein Hans Abelsted og levet den siste tid i Christiania, hvor hun leiet hos konrektor Røders enke. Ved skiftet efter hende, $\frac{9}{6}$ 1766, blev der i behold $202\frac{1}{2}$ rdl., som tilfaldt fuldsøskenderne Hans og Cathrine Hedvig Abelsted med henholdsvis 90 og 45 rdl. og halvsøskenderne Jesper og Sophie Amalie Abelsted med henholdsvis 45 og $67\frac{1}{2}$ rdl.

5. d. **Nils Jacob Abelsted**, født $\frac{28}{12}$ 1728 i Vestre Slidre, fik undervisning av privatpræceptor hjemme i Sørum til han i 1746 kom i Christiania kathedralskole. Herfra dimittet blev han student ved Kjøbenhavns universitet 1747, tok philosophicum i 1748 og theologisk examen i 1751, alle med haud illaudabilis, «hvorefter han vendte hjem til sin høist elskværdige far» og blev personel kapellan hos ham i Sørum i 1753. Ved farens død i 1757 reiste han til Kjøbenhavn for at sollicitere.

Med korte avbrytelser paa hjembesøk opholdt han sig i de følgende fem aar i Kjøbenhavn, tarvelig underholdt ved privat manuduktion og tilfældige lærervikariater, og hadde endnu ikke faat løfte paa nogen embedstjeneste da han $\frac{1}{11}$ 1762 avgik ved døden av svindsot i sit logi hos madame Ambuvas i Peder Huitfeldtsstrædet (Trinitatis sogn); ugift.

5. e. **Bartholomæus Abelsted**, født 1730 i Vestre Slidre, fik samme utdannelse som sin ovennævnte bror Nils Jacob og blev student i 1747, tok theologisk examen og forberedte sig i 1757 til homileticum. I de følgende aar var han privatpræceptor for konditionerte folks barn i Eidsvold, reiste

¹ Nedre Romerikes justisprotokol 1753—59 fol. 315, 317, 343 og 376, jfr. L. Holbergs Epistler (ved Chr. Bruun) II s. 381. — dansk-norsk Personalhist. Tidsskrift 3 VI s. 186—199.

i 1763 til Kjøbenhavn for at søke stilling, men var vistnok da for legemlig svak til at kunne vinde synderlig frengang og avgik ved døden $\frac{18}{5}$ 1765 av svindsot i sit logi paa Nyhavn (Trinitatis), i sine siste aar visselig støttet av familien. Ugift.

5. f. **Cathrine Hedvig Abelsted**, født 1734 i Vestre Slidre, kom ved farens død i 1757 til provst Leganger paa Eidsvold prestegaard og sluttelig til Johan Heyerdahl paa Søndre-Rakkestad i Høland, hvor hun døde $\frac{4}{9}$ 1807; ugift.

5. g. **Jesper Abelsted**, født 1743 i Sørum, var elev av Den mathematiske Skole (Krigsskolen) i Christiania fra $\frac{3}{4}$ 1758 til $\frac{8}{3}$ 1760, da han avgik og blev kvartermester ved sin ældste bror kaptein Hans Abelsteds kompani. Ved halvsøsteren Barbaras skifte i 1766 var han ved Hestgarden i Kjøbenhavn som underofficer, og senere høres intet mere til ham.

5. h. **Sophie Amalie Abelsted**, født 1750 i Sørum, var hjemme hos moren til hun blev gift $\frac{9}{4}$ 1776 med vaktmester ved Dragonerne *Mathias Smedsrud*, som døde $\frac{1}{10}$ 1793, 60 aar gammel, i Sørum.¹

4. b. **Jacob Abelsted**, født 1696 paa Holmen i Asker, anføres ved skiftet efter farens død i 1721 at være i Ostindien som sjømand. Senere fik imidlertid familien vite at han var død ugift i Ostindien $\frac{20}{6}$ 1721 og hadde efterladt nogen penge, hvorfor der fra Amsterdam i 1724 blev forlangt notarial attest om hans arvinger. Saadan attest blev utfærdiget $\frac{25}{2}$ 1724 af notarius publicus i Christiania, og deri siges at Abelsted «for rum tid siden har begivet sig her fra stedet og siden fart fra Holland paa Ostindien.» Hvad han efterlot er ikke anført.

4. c. **Marthe Abelsted**, født i april 1698 paa Holmen i Asker, kom som barn til sin farbror Niels Mortensen (Leuch) paa Søndeled, og døde 1733 i Risør, begravet $\frac{18}{6}$.

Gift $\frac{31}{5}$ 1731 i Christiania med *Samuel Stub*, som var født $\frac{26}{8}$ 1696 i Fredrikstad og søn av handelsmand *Anders Samuelsen Stub* og *Maren*

¹ Deres søn maa den *Peter Mathiasen Abelsted* være, som ifl. Krigsskolens arkivalier var søn av en vaktmester, født $\frac{24}{3}$ 1773 i Sørum og der konfirmert i 1788. Sørum kirkebok er ytterst mangelfuld for aaret 1773 og indeholder intet om dette barns daap, men blandt konfirmerte i 1788 anføres en *Peter Mathiasen fra Præsterud*, 14 aar gl., og dette maa være angjeldende. Han er saaledes legalisert ved forældrenes senere giftermål og har fåt morens slektsnavn. Han var elev av Den mathematiske Skole (Krigsskolen) i Christiania fra $\frac{19}{7}$ 1790 til $\frac{30}{4}$ 1794, blev fri-korporal ved Holstenske rytterregiment 1795, kornet à la suite i Smaalske Dragonregiment paa underofficers tractement $\frac{17}{8}$ 1798 med anciennetet fra $\frac{1}{6}$ 1797, fændrik ved 1. Akersh. regiment $\frac{18}{11}$ 1801, secondløjtnant $\frac{11}{12}$ 1801, ansat ved regimentets gevorbne kompanier $\frac{17}{8}$ 1803, premierløjtnant $\frac{2}{11}$ 1804; som saadan forsatt til Telemarkens Infanteriregiment $\frac{10}{4}$ 1807, reservert kapteins anciennetet $\frac{1}{2}$ 1812 og bevilget avsked $\frac{25}{2}$ 1812 med 100 rdl. i aarlig pension.

Jensdtr. Holm. I 1711 kom han i Tønsberg skole og i 1713 i Christiania katedralskole, hvorfra han paa grund av krigsforholdene først i 1720 blev dimittert og student i Kjøbenhavn. I 1723 tok han theologisk examen, konditionerte derefter flere steder i fædrelandet, indtil han 1730 blev residerende kapellan til Gjerstad. Herfra blev han i 1745 sogneprest til Risør og Søndeled og døde i dette embede $\frac{21}{1}$ 1774 i Risør. — Ved skiftet efter Marthe Abelsted $\frac{10}{9}$ 1734 blev der i behold 400 rdl. til deling mellem presten og deres datter Barbara Marie, som forøvrig døde ugift i 1752. Presten Stub ægtet derefter først Else Tellefsdatter Dahl, med hvem han fik 11 barn, og siste gang, 1757, Helene Thomasdatter Hiis, som efter hans død blev gift med Johannes Salvesen Kallevig i Arendal.

4. d. **Annechen Abelsted**, født 1699 paa Holmen i Asker, kom omkring 1720 til broren Jacob i Amsterdam, forblev her efter hans død og blev gift med en lakermaker *Jan Poll*. De levet begge i Amsterdam i 1760, da skiftet holdtes i Christiania efter Annechens yngre søster Anna.
 4. e. **Anna Abelsted**, født 1700 paa Holmen i Asker, døde ugift i Christiania 1760, begravet $\frac{15}{7}$, og efterlot ved skifte $\frac{11}{1}$ s. a. 190 rdl. til deling mellem arvingene.
 4. f. **Mette Abelsted**, født 1701 paa Holmen i Asker, var forinden 1760 død i ægteskap med en auditor og regimentskvartermester *Schubarth*, som forøvrig ikke kjendes, og efterlot en datter Elisabeth Barbara, som ingen vidste hvor befandt sig dengang skiftet efter ovennævnte Anna Abelsted holdtes i 1760.
 4. g. **Boye Andreas Abelsted**, døpt $\frac{3}{10}$ 1705 i Christiania, blev der begravet («barn») $\frac{13}{10}$ 1705.
 4. h. **Karen Abelsted**, døpt $\frac{5}{4}$ 1707 i Christiania, blev der begravet («barn») $\frac{25}{6}$ 1707.
 4. i. **Kirsten Abelsted**, døpt $\frac{18}{6}$ 1708 i Christiania, døde der i 1747, begravet $\frac{29}{12}$; blev gift med kjøbmand, med borgerskap av $\frac{21}{12}$ 1733, i Christiania *Herman Wang*, født $\frac{21}{7}$ 1706 samme steds og død $\frac{30}{10}$ 1782; son av *Morten Povlsen (Wang)* og *Karen Eriksdatter Leth*. Av deres to efterladte barn Morten og Hans Wang blev den førstnævnte sogneprest til Hole paa Ringerike. Efter Kirstens død blev Wang gift paany $\frac{27}{12}$ 1752 i Christiania med *Maren Wiel*, født omkr. 1720 paa Strømsø og død 1788, datter av kjøbmand *Claus Madsen Wiel* og Alhed *Susanne Cappelen*.
-

NAVNREGISTER

Aalborg, Anne Jensdtr. 31. — Anne Green 31. — Jens Andersen 31. — Jens Jensen, prest 31. — Karen* Abelsted 30 flg. — Valborg Jensdtr. 31. Abelsted, Abelone Cathrine* Astrup 40. — Abraham Henrik Reinert, skibsfører 54. — Anna (Hansdatter) 58. — Anna Borghild* Brigg 54. — Anna Elisabeth* Eid 54. — Anna Marie* Willumsen 49. — Annechen (Hansdatter) 58. — Arvid Christian 54. — Barbara Christine 55. — Bartholomæus 56. — Berwart, instrumentist 11. — Bjarne, musiker 44. — Boye Andreas 58. — Cathrine Hedvig 57. — Christian August Rudolph, skuespiller 42. — Christiane Sophie* Heyerdahl* Haukebøl 38. — Christopher Leganger 51. — Cort, hoftrompeter 11. — Dagny, sangerinde* Feilberg 43. — Einar, handelsreisende 44. — Emmy Borghild* Guroff 44. — Fredrikke Caroline Marie* Hall 49. — Fredrikke Marie Bolette* Larsen 41. — Fredrikke Sophie 53. — Hans, trompeter 11. — Hans, kurér 11. — Hans, major 36 flg.	Abelsted, Hans, skibsfører 53. — Hans, ritmester 54. — Hans Mortensen 23 flg. — Hans Christian, handelsmand 40. — Hans Fredrik Storm 51. — Hedvig* Nilson 52. — Hedvig Nicolaia* Gran 38. — Henning, instrumentist 11. — Henning Cortsen 11. — Henrik Reinert, skibsmægler 54. — Henrika 40. — Jacob, ostindiefarer 57. — Jacob Christian, boktrykker 44 flg. — Jenny Margit, postfuldm. 54. — Jesper, underofficer 57. — Johan Henrik, typograf 41. — Johan Wilhelm 54. — Karen (Hansdatter) 58. — Karen Margrethe 54. — Kirsten* Wang 58. — Laura Hedvig 49. — Louise Marie 39. — Margrethe Christine 40. — Marie Susanne 52. — Marthe* Stub 57. — Mette* Schubarth 58. — Nicolai Bartholomæus, skibsfører 53. — Nicolai Bartholomæus, styrmand 54. — Nils 41. — Nils Jacob, kapellan 55, 56. — Peter, provst 26 flg., 55 flg. — Peter, kaptein 51. — Peter Thomas Gamborg 52. — Ragnfried* Kedell 43.

- Abelsted, Signe Kristine, apotheker 54.
 — Sophie Amalie* Bull 53.
 — Sophie Amalie* Smedsrød 57.
 — Sophie Amalie* Saxeborg 54.
 — Thomas Gamborg, kaptein 51.
 — Ulrik Fredrik 40, 49.
 — Ulrik Frederik Storm, kaptein 37 flg.
 — Ulrika Marie* Madsen 41.
- Achton, Jesper, prest 29 flg.
- Agdorn, Karen Olsdtr. 30.
- Akermann, Margrethe* Abelsted 40.
- Anders Larsen* Abelsted 41.
- Anne Andersdtr.* Søren Eriksen, sorenskriver 7.
 — Mortensdtr.* Leuch 10 flg.
 — Olsdtr.* Glastrup 10.
- Annechen Hansdtr.* Rorkærck* Holm 25 flg.
- Arne Jostsen 23.
- Astrup, Johan Christian 40.
- Bent Olsen, trælasth. i Oslo 26.
- Berg, Gregers Christensen, prest 26.
- Berggren, Karen Anker 48.
- Boalt, Jens Olsen, prest 16 flg., 20.
- Brigg, Trygve* Abelsted 54.
- Bryn, Georgine Elisabeth 52.
 — Thomas, byfoged 52.
- Cappelen, Alhed Susanne 58.
- Christen Engebretsen, prest 14 flg.
 — Eschildsen, prest 14 flg.
- Christine Hansdtr.* Holst* Riis 29.
- Christopher Lauritzen, kapellan 13.
- Christophersen, Christine Wilhelmine* Abelsted 43.
 — Johannes, gjortler 43.
- Colbjørn Jacobsen, auditor 30.
- Colbjørnsen, Christian, jurist 30.
 — Jacob Edvard, jurist 30.
- Collett, Peter (portræt) 35
- Compoteller, Cathrine Hedvig 29.
 — Hans, amtmand 29.
- Conrad Lauritzen [Leuch] 7.
- Cornish, Maren Christine Elisabeth 38.
- Deichman, biskop (portræt) 34.
- Dorph, Niels, biskop 31.
- Dorothea Henriksdtr.* Gran 38.
- Dorthe Olsdtr.* Bent Olsen 26.
- Due, Seth Lauritz 41.
- Eid, Ole Andersen, lensmand 40.
- Einersdtr., Martha Anna* Abelsted 40.
- Elisabeth Olsdtr.* Saxeborg 54.
- Eliassen, Serine* Gulbrandsen 54.
- Ellen Marie Eriksdtr.* Riser 41.
 — Michelsdtr.* Jacob Nielsen 38.
 — Sophie Johannesdtr. 40.
- Eschildsen, Christen, prest 14.
- Eva Mortensdtr.* Leuch 10 flg., 20 flg.
- Ewerth, Jacob, grosserer 44.
- Falck, Sophie Charlotte 53.
 — Wilhelm, prest 53.
- Feilberg, Anton Henrik Franciscus 43
 — Frederik, farver 48.
 — Henry Carry 43.
 — Jacobine Lucie 43.
 — Peter Henrik 43.
- Finckenhagen, Anne Marie 37.
 — Birthe 38.
 — Jacob, prest 37.
 — Morten, guldsmed 37.
 — Nils, prest 37.
 — Ole 40.
- Flor, Frantz Frantzen, prest 13.
 — Frantz Lauritzen, prest 13.
- Friling, Anne* Helle Christensen 30
 — Antonie 30.
 — Helena* Jacob Colbjørnsen 30.
 — Johan Henrik 30.
 — Ouden Antonisøn 30.
- Gaas, Wilhelm 22.
- Gamborg, Ditlevine Marie 51.
 — Thomas 51.
- Ginheimer, Albert 21, 22.
- Gjerdum, Karen* Müller 10.
- Glastrup, Jørgen Nielsen 10.
 — Niels Pedersen 10.
- Gokstad, Karen Anne* Abelsted 54.
 — Niels, skibsfører 54.
 — Ole Nielsen 54.
- Gran, Christen Molberg 55.
 — Maximil, oberst 39.
 — Nils, kaptein 39.
 — Ole Nielsen 39.
- Griis, Mette Cathrine 30.
- Grue, Ellen Olsdtr. 10.

Grue, Oluf Olufsen, prest 10.
 Gulbrandsen, Bolette* Abelsted 54.
 — Caspar 54.
 Guroff, Assene* Abelsted 44.
 Gyldenløve, Ulrik Frederik 30.
 Hall, Andreas Mogens Fredrik 49.
 — Bertel Hansen 49.
 — Dagny 49.
 — Fredrik Abelsted 49.
 — Gudrun 49.
 Hammer, Brede Larsen, prest 20.
 — Christian, i Stockholm 43.
 — Paul, (portræt) 35.
 Hansen, Petrine Augusta* Willumsen 49.
 Haukebøl, Christian Olsen 38.
 — Ole Olsen 38.
 Hausmann, Caspar Herman 30.
 — Daniel 30.
 — Helene Margrethe 37.
 — Sophie Amalie 29.
 Heide, Anna* Morten Lauritzen 13 flg.
 — Anne Mortensdtr.* Kinck* Leuch 20.
 — Jacob Mortensen, prest 7, 14 flg., 20.
 — Peder Johansen, raadmand 14.
 Helga Oudensdtr.* Friling 30.
 Helle Bertelsen i Oslo 14.
 Heyerdahl, Halvor, sorenskriver 38.
 — Johan Cornish 8.
 Holberg, Edel* Gran 55.
 — Ludvig, baron 55.
 Holm, Bodil Cathrine* Juul 41.
 — Peder Jacobsen, lektor 25.
 — Maren Jensdtr.* Stub 57.
 Holst, Bertel Pedersen 29.
 — Hans, prest paa Toten 29, (portræt) 35.
 — Hans Thomasen, sorenskriver 7.
 — Sophie Amalie* Abelsted 29 flg.
 Holter, slegt i Drammen 30.
 Hørbye, Christine Marie* Melson 53.
 Høyier, Peter, foged 23.
 Ide Pedersdtr.* Muus 37.
 Ingeborg Sørensdr.* Leuch 7.
 Jacob Hansen, lagmand 13.
 — Mad en, gaardbruker 41.
 — Nielsen, guldsmed 38.
 Jens Jensen, «secretaire» 30.

Jokum Clausen, trælasth. 25.
 Judithe Petersdtr. 23.
 Juul, Hannibal 41.
 — Olea* Abelsted 41.
 Karen Christensdtr.* Grue 10.
 — [Thomasdtr.]* Leuch 7, 8.
 Keddell, Erik John 44.
 — Herberth* Abelsted 43.
 — John Piper 43.
 — Mary Christine 44.
 Kinck, Peder Madsen 20.
 Kraft, Jens, prest 31.
 Krefting, Alhed 10, 12.
 Kunde t, Casper Johannesen 44.
 — Katharina Olivia (Livvi) 44.
 Lars Svendsen, paa Søndeled 23.
 Larsen, Anders* Abelsted 41.
 — Henrik, kafédirektør 41.
 Lauritz Michelsen paa Ost 7.
 — Mortensen i Oslo 13.
 Lene Cathrine Jensdtr.* Leuning 30.
 Leth, Karen Eriksdtr.* Wang 58.
 Leuch, Conrad Conradsen 7 flg.
 — Kirsten Conradsdtr. 7.
 — Kirsten Pedersdtr. 8.
 — Morten Pedersen til Bogstad 8, 10.
 — Morten Nielsen, gjestgiver 10 flg.
 — Peder Nielsen, 8, 10 flg., 14 flg., 20, (portræt) 35.
 — Vibrandt, i Hinloopen 7.
 [Leuch], Anne Nielsdtr.* Lars Svendsen 23.
 — Anne Mortensdtr.* Peter Arnesen 23.
 — Conrad Lauritzen 7.
 — Morten Mortensen 23.
 — Niels Mortensen, verksforvalter 12, 21 flg., 57.
 Leuning, Johan Henrik 30.
 Lind, Susanne* Bryn 52.
 Lobedanz, madame (portræt) 35.
 Lohbek, Margrethe 36.
 Lund, Christine* Finckenhagen 37.
 — Ingeborg Marie* Feilberg 43.
 Margrethe Christensdtr.* Heide 14.
 — Hansdtr.* Leuch 22 flg.
 — Marie Jensdtr.* Friling* Aalborg 30.
 — Nielsdtr.* Leuch 7.

- Margrethe Olufsdtr.* Flor 13.
 Marthe Mortensdtr.* Rosing* Hammer 14 flg.,
 — 20.
 — Nielsdtr.* Arne Jostsen 23.
 Melsom, Peder Bull 53.
 — Peder, kjøbmand 53.
 Mette Mortensdtr.* Christen Engebretsen* Jens
 Boalt* Lauritz Skinkel 20.
 Michel Lauritzen, klokker i Asker 12.
 Molberg, Christen Gran 55.
 — Joachim 55.
 Morten Lauritzen, slotsfoged, raadmand 11 flg.,
 — 13 flg.
 Muus, Bente Marie 37.
 — Niels Lauritzen, prest 37.
 Müller, Peder Pedersen, raadmand 10.
 Niels Christensen, lensmand i Asker 21.
 — Larsen, klokker i Vang 38.
 — Mortensen, se [Leuch].
 — Pedersen, lademager, 8. 10.
 — Thomasen, prest i Ullensaker 7.
 Nielsen, Marie Bendeke 52.
 Nilson, Haagen, toldinsp. 52 flg.
 — Haagen, toldbetjent 53.
 — Hans, kjøbmand 53.
 — Hedvig* Poppe 53.
 — Kirsten* Schive 53.
 — Paul, assessor 52.
 — Paul, kjøbmand 53.
 Olea Paulsdtr.* Haukebøl 38.
 Olsen, Ottolie* Christophersen 43.
 — Thor, kjøbmand 48.
 Oluf Evensen, prest i Gjerdrum 10.
 Orfeur, Ester Anthony* Keddell 43.
 Pape, Margrethe 30.
 Paul Hansen, i Odense 25.
 Peder Povlsen, prest i Trøgstad 38.
 Peter Arnesen, i Christiania 23.
 — Hansen, i Hamburg 25.
 Poll, Jan, i Amsterdam,* Abelsted 58.
 Poppe, Karen* Hall 49.
 — Peter Otto, prokurator 53.
 Quislin, Christen, prest 28.
 Ravn, Peder, lagmand 7.
 Reinert, Anne Marie Jeremiasdtr. 54.
 Riser, Svend Madsen 41.
- Riis, Christiane* Wisloff, (portræt) 35.
 — Lars Larsen 24.
 Rolf Lauritzen, paa Lom 10.
 Rorkarck, Barbara* Abelsted 25 flg.
 — Boye Jansen 25.
 — Jan Petersen 26.
 — Karen Petersdtr. 26.
 — Maren Petersdtr. 26.
 — Peter Jansen 25 flg.
 Rosenberg, Mathias (portræt) 35.
 — Peder Iversen 8.
 Rosing, Christen Clausen 16, 20.
 Ruge, Herman, prest 29.
 Ruus, Jens, kaptein 31.
 — Lars Christophersen 30.
 Sæxborg, Ole, kjøbmand 54.
 — Peter Torstensen 54.
 Scavenius, Claus 24.
 Schade, Frantz Henrik 21.
 Schjelderup, Michael, prest 26.
 Schubarth, auditør 58.
 — Elisabeth Barbara 58.
 Schumacher, Marthe* Rorkarck 25.
 Semb, Clara Marie 44.
 Sidsel Andersdtr.* Larsen 41.
 — Bentsdtr.* Rorkarck 26.
 [Skanke], Christen Engebretsen 14 flg., 20.
 Skinkel, Lauritz 20.
 Smedsrød, Mathias* Abelsted 57.
 Smith, Jens, tolder 22.
 Stalsberg, Anne Hansdtr. 25 flg.
 Stockfleth, Christian, envoyé 24.
 Stolt, Jørgen 48.
 Storm, Arvid Christian 36.
 — Caspar Herman 37.
 — Catharina 37.
 — Christian Ulrik 37.
 — Sophie Magdalene* Abelsted 36.
 — Ulrik Frederik 36.
 Stub, Anders Samuelsen 57.
 — Barbara Marie 58.
 — Samuel, prest 58.
 Suhm, Valentin 21.
 Søren Eriksen, sorenskriver 7.
 Thomsen, Lars Gartner Feilberg 49.
 de Tonsberg, Wilhelm (portræt) 34.

Tulle, Niels, prest 26.
Vaaler, Simon Olsen 31.
Wang, Hans Hermansen 58.
— Herman, kjøbmand 58.
— Morten, prest 58
— Morten Poulsen 58.
Wedel Jarlsberg, Fredrik Anton 37.
Werenskjold, Hedvig 36.
— Jens, godseier 36.
Werner, Anne Sophie 51.
— Nielsen, lagmand 36.
Wibe, Ditlev (portræt) 34.

Wiel, Claus Madsen 58.
— Maren* Wang 58.
Wilhelmsen, assessor (portræt) 35.
Willumsen, Oscar* Abelsted 49.
— Wilhelm, grosserer 5, 50.
— Wilhelm Barthold, overlæge 49.
Winther, Lars, forvalter 23.
Wisloff, Helle Juel 35.
— Niels, sorenskr., kancelliraad 35.
Ytteborg, Nils 48.
Zimmerman, Erik Carl Ludvig 54.
Ørsted, Fredrikke Sophie* Falck 53.

Oversiktstavle over de gifte medlemmer av familien Abelsted.

1.

Niels Pedersen, lademaker † 1675, s. 8,
 * Karen Thomasdtr., enke efter Conrad Conradsen Leuch.

2.

Morten Nielsen Leuch, gjestgiver, † 1678, s. 10.
 * Eva Mortensdtr., enke efter Hans Abelsted.

Peder Nielsen Leuch, raadmand, † 1693, s. 10,
 stamfar til Christiania-familien Leuch.

3.

Niels Mortensen [Leuch], verksforvalter, † 1723, s. 22,
 * Margrethe Hansdtr. † 1724.

Anne,
 * Peter Arnesen, s. 23.

Hans Mortensen Abelsted, handelsmand, † 1721, s. 23.
 * Barbara Petersdtr. Rorkarck, † 1721.

4.

Anne Nielsdtr. [Leuch], *Peter Abelsted*, prest, † 1757, s. 26,
 * Lars Svendsen, s. 23. * 1) Sophie Amalie Holst, * 2) Karen Jensdtr. Aalborg.

Marthe.
 * Samuel Stub, s. 57. * Jan Poll, s. 58. * Schubarth, s. 58. * Herman Wang, s. 58.

5.

(1) *Hans Abelsted*, major, † 1791, s. 36,
 * Sophie Amalie Storm.

(2) *Sophie Amalie*,
 * Mathias Smedsrød, s. 57.

6.

Ulrik Fred. Storm Abelsted, *Peter Abelsted*, kaptein, † 1808, s. 37,
 kaptein, † 1837, s. 51, * Anne Marie Fincken-
 hagen. * Ditlevina Marie Gamborg.

Hedvig, * Haagen Nilson,
 s. 52. *Nicolaus Bartholomæus Abelsted*, skibsfører, † 1809, s. 53.
 * Sophie Charlotte Falck.

Sophie Amalie, * Ole Saxeborg,

s. 54.

Peter Abelsted, kaptein, s. 57.

7.

Thomas Gamborg Abelsted, kaptein, † 1877, s. 51.
 * Georgine Elisabeth Bryn.

Sophie Amalie, * Peder Bull Melsom, s. 53
Hans Abelsted, skibsfører, † 1865, s. 53.
 * Karen Anne Gokstad.

7.

Christiane Sophie, *Hedvig Nicolaia*, * Johan C. Heyerdahl, s. 38. * Nils Gran, s. 38.

Hans Christian Abelsted, handelsmand, † 1846, s. 40.
 * Martha Anna Einersdtr.

Ulrika Marie, * Jacob Madsen, s. 41. *Johan Henrik Abelsted*, boktrykker, † 1841, s. 41.
 * Olea Juul.

Jacob Christian Abelsted, boktrykker, † 1892, s. 44.
 * Jacobine Lucie Feilberg.

8.

Anna Elisabeth, * Ole Andersen Eid, s. 40. *Fredrikke Marie Bolette*, * Anders Larsen, s. 41. *Christian August Rudolph Abelsted*, skuespiller, † 1889, s. 42.
 * Christine Wilhelmine Christophersen.

Fredrikke Caroline Marie, * Andreas M. Fred. Hall, s. 49. * Oscar Willumsen, s. 49.

Anna Marie, * Oscar Willumsen, s. 49.

9.

Dagny, * Henry Carry Feilberg, s. 43. *Ragnfried*, * Herberth Keddell, s. 43. *Bjarne*, komponist, †, s. 44.

Einar Abelsted, handelsm., † 1910, s. 44.
 * Katharina Olivia Kundert.

Trygve, †, s. 44.

10.

? i Amerika. *Emmy Borghild*, * Assene Guroff, s. 44. ? i Amerika.

DIS-Danmark

1 0 3 5 6 2